

**Ytre Hvaler
nasjonalpark**

Postadresse
Ytre Hvaler nasjonalparkstyre
Postboks 325
1502 Moss

Besøksadresse
Skjærgårdens hus
Vadbenken 8
1680 Skjærhalden

Kontakt
Sentralbord: +47 69 24 70 00
Direkte: +47 69 24 70 24
fmospost@fylkesmannen.no
fmovmoo@fylkesmannen.no

Oslofjordens Friluftsråd

Saksbehandler Monika Olsen

Vår ref. 2025/50109-4 432.3

Deres ref.

Dato 22.03.2026

Ytre Hvaler nasjonalpark - dispensasjon for friluftslivstiltak på Storesand - Oslofjordens Friluftsråd

Søknad datert 20.11.2025 ble behandlet i Ytre Hvaler nasjonalparkstyre 27.03.26.

Saksfremlegg til nasjonalparkstyret

Sak 2026-04 Søknad om dispensasjon for friluftslivstiltak på Storesand - Oslofjordens Friluftsråd

Nasjonalparkstyrets vedtak

Settes inn

Forvalters forslag til vedtak

Nasjonalparkstyret for Ytre Hvaler gir tillatelse til oppføring av

- enkle sitteplasser i amfi mellom servicebygg og besøkssenter, samt et løftbart lokk over noen eksisterende kummer.
- ny skjermvegg ved toalettene som skjermer inngangene til dørene, og dekker alle dørene på fasaden.
- ny slak skrårampe universelt utformet på bakkenivå til treplattung ved inngangspartiet til besøkssenteret.
- ny hesteskoformet benkearrangement rundt en ny bålpanne, ved eksisterende grillplass ved Herreskjæret.
- nye benker og enkle sitteplasser i samme område som eksisterende utemøbler, rundt en eksisterende grill, på teltplassen

på eiendom gbnr 3/165, som beskrevet i søknad. Det settes følgende vilkår til dispensasjonen:

- U-benken ved Herreskjæret utformes som 3 separate benker, slik at U-benken er åpen i hjørnene. Det er da mulig å komme mellom benkene. De tre benkene vil fortsatt få ca. samme plassering som på tegningene.
- U-benken ved Herreskjæret flyttes noe lengre fra bålplassen så det blir om lag 100 cm fra benk til bål.
- Terrenginngrep i forbindelse med alt arbeid skal holdes til et minimum.
- Stedegen masse skal benyttes ved anlegg av sitteplasser mellom servicebygg og besøkssenter.
- Eksisterende, gamle, flyttbare møbler skal fjernes fra de tilrettelagte områdene ved Herreskjæret og teltplassen.

Vedtaket er fattet i medhold av verneforskriften § 3 pkt.1.3 d).

Bakgrunn for saken

Oslofjordens Friluftsråd (OF) fikk innvilget rammetillatelse til prosjektet Storesand Friluftshus høsten 2017, i vedtak fra hhv. styret for Ytre Hvaler nasjonalpark 13.10.2017 og Hvaler kommune 30.11.2017. Plattinger/sittebenker og gangbaner i direkte forbindelse med byggene er beskrevet i rammesøknaden og tilhørende saksgang, med arkitekt enger/nordin AS som ansvarlig søker. Det ble gitt informasjon om at granittbenken som var foreslått i bakkant av landskapsrommet ville bli planlagt som et eget prosjekt senere. Flere utomhustiltak var også omtalt og illustrert i den opprinnelige søknaden. Enkelte elementer er imidlertid nye/endret eller ikke tilstrekkelig beskrevet i rammesøknaden, og krever en egen vurdering.

Kommunen mottok 21.11.2025 søknad om dispensasjon og tillatelse for etablering og oppføring av friluftstiltak - tilretteleggingstiltak - benker, bålpanne, sitteplasser og skjermvegg/tak – på Storesand, og saken er oversendt nasjonalparkstyret med kommunens foreløpige vurdering (vedlegg 2). Oslofjordens Friluftsråd er søker. Tiltakene er utformet i samråd med nasjonalparkforvalter. Tiltakene som det søkes om omfatter enkle, permanente tilretteleggingselementer i eksisterende friluftsområde som allerede er i bruk.

De forskjellige tiltakene som er tenkt er følgende:

- Mellom servicebyggene skal det etableres enkle sitteplasser som krever mindre terrenginngrep. Det er også tenkt bygget et løftbart lokk over noen etablerte eksisterende kummer.
- Ved toalettene er det ønskelig med en ny skjermvegg som skjærer inngangene til dørene. Det er tenkt en relativ enkel åpen konstruksjon, som dekker alle dørene på fasaden.
- Ved Herreskjæret er det tenkt en montasje av et hesteskoformet benkearrangement rundt en bålpanne, på eksisterende bålplass.
- På teltplassen er det et ønske om nye benker og enkle sitteplasser i samme område som eksisterende utemøbler, rundt en eksisterende grill.

Alle tiltakene etableres innenfor 100-metersbeltet i strandsonen, og er derfor avhengig av dispensasjon fra byggeforbudet i pbl §1-8 samt §2.3 *Byggeforbud i 100metersbeltet langs sjøen*, i kommuneplanens arealdel med bestemmelser.

Kommunen har den 03.12.25 etterlyst innmåling av eksisterende trær mellom servicebygg og besøkssenter og redegjørelse for hvorvidt trærne blir berørt. OF bekrefter at trærne som er markert i tegning er i reell posisjon, og ikke blir berørt. Kommunen har også bedt om en ny vurdering/kvalitetssikring av avstander til grill i den hesteskoformede benkeløsningen, samt en siste vurdering av de mulige psykologiske avvisningene en slik u-form rundt en bålplass potensielt kan representere/eller ikke. OF svarer Hvaler kommune på e-post den 29.01.2026 at U-benken gjøres om til 3 separate benker, slik at benken deles opp så den er åpen i hjørnene. Det er da mulig å komme mellom benkene, og de tre benkene vil få ca. samme plassering som på tegningene, men flyttes noe lengre fra bålplassen så det blir om lag 100 cm fra benk til bål. Disse justeringene vil kun innebære mindre justeringer som i ytterligere grad skal ivareta terreng og landskap.

Se for øvrig søkers redegjørelse for utførelse med materialer og løsninger (vedlegg 1).

Kommunens foreløpige vurdering

Prosjektet er utformet på en slik måte og i en slik skala, at det langt på vei følger de intensjonene ift. §2.3 iv. «Andre mindre tiltak til nytte for allmennheten kan kommunen tillate at oppføres»

I tillegg er tiltakene utformet med lite reflekterende materialer, de er tenkt *tilpasset naturlig eksisterende terreng og ligger lavest mulig* i terrenget.

Det største og synligste tiltaket er skjermveggen foran toalettene. Disse etableres bak bygningskroppen og tilbaketrukket på siden av bygningen og er lite synlig fra sjøen og egentlig andre retninger. De andre tiltakene er lave, integrert i terrenget og er tilrettelegging for allmennheten i et område som allerede benyttes av allmennheten. Dette i så stor grad at man ønsker noen faste elementer som ingen flytter med seg rundt i området og som etableres der det allerede er stor aktivitet. Dette tenker man vil kunne avhjelpe båling og press på andre deler av Storesand.

Alle tiltakene får en utforming og materialbruk som harmonerer med stedets naturpreg. Tiltakene medfører ingen terrenginngrep av betydning utover nødvendig tilpassning mellom servicebygg og besøkssenter, og etableres hovedsakelig på allerede opparbeidede eller tidligere brukte flater. Se vedlagte dispensasjonssøknad.

Fra dispensasjonssøknaden:

Området er et statlig sikret friluftsområde som brukes aktivt av allmennheten til bading, telting og rekreasjon. Eksisterende benker og fasiliteter er gamle og delvis ødelagte.

Oslofjorden Friluftsråd ønsker å oppgradere området for å:

- Øke trivsel, sikkerhet og tilgjengelighet for allmennheten
- Sikre varig og ryddig tilrettelegging på steder som allerede brukes
- Forsterke kvaliteten på friluftsopplevelsen uten å endre områdets karakter
- Ivareta hensyn til natur og landskap gjennom skånsom plassering og lav visuell profil

Tiltakene er utformet i samråd med nasjonalparkforvalter, og vil også forelegges Nasjonalparkstyret til formell behandling i tråd med verneforskriften.

Omsøkte tiltak er i tråd med arealformål, LNFR da det dreier seg om tilrettelegging for nettopp friluftsliv og er utformet på en måte som er forenelig med dette.

Tiltakene er også i tråd med godkjent forvaltningsplan. Tiltakene ligger langt fra nærmeste bygg og er ikke synlig eller hørbart for naboer. Dispensasjonen gjelder kun plassering innenfor egen tomt. Vi ber derfor om at kommunen vurderer fritak fra nabovarsling etter SAK10 § 5-2.

Begrunnelse for dispensasjon:

Da tiltakene ligger innenfor 100-metersbeltet langs sjøen, og i LNFR-område med hensynssoner, søkes det om dispensasjon fra byggeforbudet i pbl. § 1-8 og eventuelle bestemmelser i kommuneplanens arealdel som begrenser bygging i området.

Vurdering av vilkårene i pbl. § 19-2:

a) Hensynet bak bestemmelsen

Formålet med byggeforbudet i strandsonen og LNFR-formålet er å sikre natur- og landskapsverdier, samt allmennhetens tilgang til strandsonen.

Tiltakene vil ikke vesentlig tilsidesette disse hensynene fordi:

- Tiltakene etableres på eksisterende brukte flater uten nye terrenginngrep av betydning.
- De har lav visuell profil og er utført i naturmaterialer.
- Tiltakene bedrer ryddighet og reduserer slitasje på vegetasjon ved å konsentrere bruk.
- Områdets karakter som åpent, tilgjengelig friluftsområde opprettholdes.

b) Fordeler og ulemper

Fordelene vurderes som klart større enn ulempene:

- *Økt trivsel og tilgjengelighet for allmennheten.*
- *Bedre forvaltning av et allerede mye brukt område.*
- *Ryddigere og mer tilpasset bruk, som reduserer forsøpling og slitasje.*

Ulempene er små og knyttet til et begrenset visuelt innslag i landskapet, som i stor grad avbøtes gjennom tilpasset utforming og plassering.

Lovgrunnlag

Ytre Hvaler nasjonalparkstyre er forvaltningsmyndighet for Ytre Hvaler nasjonalpark. Vi forvalter verneområdet etter en egen forskrift med bestemmelser som sier noe om formålet med vernet, og hvilke tiltak og aktiviteter som er tillatt, forbudt eller som krever tillatelse.

Forskrift om vern av Ytre Hvaler nasjonalpark ble fastsatt ved kongelig resolusjon av 26.06.2009. Formålet (§ 2) med verneområdet er å

- *bevare et egenartet, stort og relativt urørt naturområde ved kysten i sørøst-Norge,*
- *bevare et undersjøisk landskap med variert bunntopografi,*
- *bevare økosystemer på land og i sjø med naturlig forekommende arter og bestander, kystlandskap med sjøoverflate og havbunn med korallrev, hard- og bløtbunn.*

Allmennheten skal gis anledning til naturopplevelse gjennom utøvelse av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

Etter verneforskriften § 3 punkt 1.1 a) *Vern mot inngrep i landskapet og på sjøbunnen* er området vernet mot inngrep av enhver art, herunder oppføring av varige eller midlertidige bygninger, anlegg og innretninger,...Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende.

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi tillatelse til oppsetting av skilt, merking av nye stier og oppføring av mindre, tekniske innretninger for fremme av friluftslivet, jfr. § 3 pkt. 1.3 d) (jfr. Kgl. Res.).

Retningslinjer i forvaltningsplanen:

Bestemmelsene i § 3 pkt. 1.3 c), d) og k) åpner for å søke om tiltak i områder som er offentlig sikret til friluftsmål eller hvor allmenn ferdsel ellers er tillatt. Nye bygninger, brygger og innretninger representerer endringer i skjærgårdslandskapet. Det er derfor viktig at behovet vurderes nøye før de etableres. Ved behandling av søknader skal det legges vekt på at nye bygninger, brygger og innretninger for allment friluftsliv skal etableres på en skånsom måte som ivaretar natur- og kulturmiljøet og ikke ødelegger verneverdier eller på annen måte er i strid med verneformål. Innenfor denne hoveddrammen skal man tilstrebe bygninger, brygger og innretninger med gode visuelle kvaliteter, både i seg selv og i forhold til omgivelsene.

Det følger av naturmangfoldloven § 7 at prinsippene i lovens §§ 8-12 skal legges til grunn ved behandling av søknader om dispensasjon fra verneforskrifter. Prinsippene gjelder kunnskapsgrunnlaget §8, føre-var-prinsippet §9, økosystemtilnærming og samlet belastning §10, hvem som skal bære kostnadene ved miljøforringelse §11 og miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder §12.

Vurdering av saken

Nasjonalparkstyret for Ytre Hvaler ga den 13.10.2017 tillatelse til riving av eksisterende bebyggelse på Storesand, og oppføring av to nye bygg med et totalt bebygd areal på 275 m² som beskrevet i søknad fra Arkitektene Enger Nordin AS av 16.08.2017. Oslofjordens Friluftsråd er tiltakshaver. Tiltakene det søkes om her, er etablering av mindre, tekniske innretninger for fremme av friluftslivet.

I forvaltningsplanen er det vektlagt at bestemmelsen § 3 pkt 1.3 d) gir mulighet for å kunne ivareta behovet for tilrettelegging for friluftsliv på Storesand. Samtidig sies det også her at det er utfordringer knyttet til utvikling av Storesand som viktig friluftsområde. Det er pekt på at innretninger for allment friluftsliv skal etableres på en skånsom måte som ivaretar natur- og kulturmiljøet og ikke ødelegger verneverdier eller på annen måte er i strid med verneformål. Innenfor denne hovedrammen skal man tilstrebe innretninger med gode visuelle kvaliteter, både i seg selv og i forhold til omgivelsene. Hensynet til landskapet skal være tungtveiende. Forvaltningsplanen sier at eksempler på tilretteleggingstiltak for friluftsliv og ferdsel som allerede eksisterer eller som det kan være behov for er: utlegging av badebøyer, stier, bruer, klopper, toalett, utegrill ved samlingsplasser/gapahuk, søppelstativ/-anlegg, kanalisering, enkle ilandstigningsbrygger og informasjon.

Kunnskapsgrunnlag (nml § 8)

Beslutninger som berører naturmangfold, skal bygge på kunnskap om naturverdier og effekten av påvirkninger. Vi har hentet kunnskap fra de nasjonale databasene Naturbase og Artskart (vedlegg 3), forvaltningsplanen for Ytre Hvaler nasjonalpark, mottatt søknad og tilleggsopplysninger, samt generell kunnskap tilegnet gjennom å være forvaltningsmyndighet siden området ble vernet. Deler av strandområdet på Storesand er registrert i Naturbase som en svært viktig naturtype; sandstrender (grus- og steinstrender med spesiell flora). Rødlistearten sandgaffel samt flere andre rødlistearter er registrert i andre deler av stranden enn tiltaksområdet (jfr. artskart). Det går en kommunalt godkjent adkomstvei til Storesand fra parkeringsplassen. Storesand er et statlig sikret friluftsområde, og mye brukt til bade- og friluftsliv. Storesand er en av Østfolds mest populære strender med et stort antall besøkende spesielt sommerstid. Kunnskapsgrunnlaget anses tilstrekkelig sett opp mot sakens karakter og risiko.

Føre-var-prinsippet (nml. § 9) og Kostnader ved miljøforringelse (nml. § 11)

Vurderes å være lite relevant i denne sammenhengen.

Økosystemtilnærming og samlet belastning (nml. § 10)

Det må i behandlingen av saken legges vekt på at verneformålet ikke skal svekkes ved en bit-for-bit-utbygging, ettersom mange mindre inngrep i sum kan få store konsekvenser for naturverdiene i nasjonalparken (jfr. prinsippet om samlet miljøbelastning i nml §10). For at dispensasjon skal kunne innvilges må også fordelene være klart større enn ulempene. Det er i utgangspunktet fordeler for allmennheten og samfunnsinteresser som skal vektlegges. Tiltakene er godt integrert i terrenget og er tilrettelegging for allmennheten i et område som allerede benyttes av allmennheten. Dette i så stor grad at man ønsker noen faste elementer som ingen flytter med seg rundt i området og som etableres der det allerede er stor aktivitet. Dette tenker man vil kunne avhjelpe båling og press på andre deler av Storesand. Alle tiltakene får en utforming og materialbruk som harmonerer med stedets naturpreg. Tiltakene medfører ingen terrenginngrep av betydning utover nødvendig tilpasning mellom servicebygg og besøkssenter, og etableres hovedsakelig på allerede opparbeidede eller tidligere brukte flater.

De omsøkte tiltakene må ses i sammenheng med Besøkssenteret sin aktivitet. Formålet med dette bygget er å ivareta allmennhetens interesser i det populære friområdet. Det vil legge til rette for å tilby enda flere enn dagens brukere opplevelsen av natur og kulturmiljø, samt opplæring og lokalt basert kunnskap rundt friluftsliv, natur og kulturmiljø. Besøkssenteret huser informasjon om natur og friluftsupplevelser i nasjonalparken. Sett i lys av bruken av området med tilhørende bebyggelse, ser vi det som positivt at det i større grad tilrettelegges for allmennheten ved etablering av bedre tilpassede sitteplasser og ikke minst tilfredsstillende materialbruk.

Ulemper som gjør seg gjeldende, er at tiltakene innebærer tiltak i et område underlagt strenge restriksjoner. Området ligger plassert i et verneområde med viktige natur- og landskapshensyn. Byggearbeider i forbindelse med tiltakene vil innebære forstyrrelser for disse omgivelsene. Byggearbeidene vil i en periode medføre noe støy og økt trafikk i området. Dette vil imidlertid kun være en begrenset periode og forvaltningsmyndigheten vurderer derfor at disse ulempene ikke er av avgjørende betydning.

Miljøforsvarlige teknikker (§ 12)

Hensikten med tiltakene som beskrevet, er ifølge søker å i større grad tilrettelegge for allmennheten. Det er vedlagt beskrivelser av hvert enkelt tiltak, som viser at det er tatt hensyn til at de skal gjennomføres i et sårbart område. Alle tiltakene skal gjennomføres på områder som alt er påvirket av bruk. Vår vurdering er at tiltaket ikke vil føre til økt privatisering av strandsonen, og det vil ikke være til hinder for allmennhetens interesser, eller natur- og landskapshensyn (vedlegg 2).

Noen av de største fordelene med de planlagte tiltakene er at de kan redusere forsøpling og slitasje andre steder på Storesand. Tiltakene ellers er godt tilpasset til terreng og landskap på en lavmælt og god måte, i tråd med øvrige bestemmelser for tiltak i forvaltningsplanen. Ved opparbeiding av skjermvegger foran eksisterende toaletter, vil fargebruk utføres som en forlengelse av eksisterende bygg og i tråd med eksisterende utvendige farger, som er grå/sort, slik det vises i tegningsmaterialet og søknaden. De tenkte benkene med en enkel «stokk» er forbillig og vil lett kunne gli inn i strandmiljøet hvor det innimellom faktisk flyter opp trestokker. Alle andre elementer er tenkt utført med samme detaljering som allerede er etablert ved servicebygget. Dette vurderes som en svært heldig, fin og respektfull måte å tilføye/tilføre nye elementer på. På bakgrunn av overnevnte vil det omsøkte tiltaket etter vår vurdering ikke bidra til ytterligere privatisering i strandsonen, sammenlignet med dagens situasjon. Nasjonalparkstyrets vurdering er at omsøkte tiltak i liten grad får negative konsekvenser for natur, friluftsliv eller allmennhetens interesser i strandsonen. Søker har gjort rede for at arbeidene skal gjennomføres så skånsomt som mulig, og at det skal etterstrebes minimalt med terrenginngrep. Dette er også stilt som vilkår til dispensasjonsvedtaket.

Tiltaket er i samsvar med nml § 12, som bl.a. omhandler lokalisering av tiltak på en slik måte at skader på naturen unngås eller begrenses mest mulig, samt at miljøvennlige teknikker og metoder skal benyttes ved gjennomføring av arbeidene.

Etter forvaltningsmyndighetens vurdering vil ikke dette tiltaket påvirke verneverdiene nevneverdig. Vi har også kommet til at fordelene er klart større enn ulempene. Etterlevelse av vilkårene er en forutsetning for dispensasjonen. Tiltaket kan dermed tillates med hjemmel i verneforskriftens § 3 pkt. 1.3 d).

Det omsøkte tiltaket vil også kreve tillatelse etter plan- og bygningsloven. Kommunen er forvaltningsmyndighet for dette lovverket. Kommunen kan komme til andre resultater i sine vurderinger etter dette lovverket.

Klageadgang

Denne vedtaket kan med hjemmel i forvaltningsloven påklages til Miljødirektoratet innen **tre uker** etter at dette brevet er mottatt. En eventuell klage sendes til Miljødirektoratet via nasjonalparkstyret.

Med hilsen

Monika Olsen
nasjonalparkforvalter

Etter våre rutiner er dette brevet godkjent og sendt uten underskrift

Vedlegg:

- 1 Søknad om dispensasjon for friluftslivstiltak på Storesand.pdf
- 2 Oversendelse av sak til uttalelse - dispensasjon for friluftstiltak - tilretteleggingstiltak - benker, bålpanne, sitteplasser og skjermvegg - Storesand.pdf
- 3 kart arter naturtyper

Kopi til:

HVALER KOMMUNE TEKNIKK, BYGGESAK OG INFRASTRUKTUR	Storveien 32	1680	SKJÆRHALDEN
STATSFORVALTEREN I ØSTFOLD, BUSKERUD, OSLO OG AKERSHUS AVD MOSS	Postboks 325	1502	MOSS

Fra: "Anders Wahlborg" <anders@oslofjf.no>/span>
Sendt: torsdag 20. november 2025 11:57:55
Til: "Postmottak Hvaler kommune" <Postmottak@hvaler.kommune.no>
Kopi: "Hermansen Hanne Kristin Reitan" <haeher@hvaler.kommune.no>; "Olsen, Monika" <monika.olsen@statsforvalteren.no>
Emne: Søknad om dispensasjon for friluftslivstiltak på Storesand
Vedlegg: Folgebrev_byggesak_Oslofjorden_Friluftsråd.docx, 241126 snitt 1til50.pdf, 250611 plan 1til50.pdf, 241126 1til100.pdf, 241126 fasade 1til50.pdf, 241126 plan 1til50.pdf, Snitt plassbygd benk amfi.png, plan benk herreskjæret.png, plan benker teltplassen.png, plan og snitt plassbygd benk ved teltplassen.png, plan plassbygd benk amfi.png, Situasjonkart.png, OF Storesand, detaljplan amfi og grillplasser.pdf

Hei.

Oversender søknad om dispensasjon til friluftslivstiltak i 100-meters belte på Storesand. Viser ellers til vedlagt følgebrev.

Vennlig hilsen

Anders S. Wahlborg
Rådgiver
Plan- og friområdeavdeling

Tlf. 67 55 49 90 mob. 92 22 15 53

[Nettsider](#) [Facebook](#) [Instagram](#) [LinkedIn](#)

Søknad om dispensasjon for friluftslivstiltak i 100-metersbeltet – Storesand

Tiltakstype: Tilretteleggingstiltak for friluftsliv (benker, bålpanne, sitteplasser og skjermvegg)

Sted: Storesand, Hvaler kommune

Tiltakshaver: Oslofjorden Friluftsråd

Grunneier: Staten v/ Miljødirektoratet

Planstatus: LNFR-område, hensynssone båndlagt etter naturmangfoldloven (H720) og hensyn landskap (H550).

Verneområde: Storesand ligger i Ytre Hvaler Nasjonalpark. Tiltakene er planlagt i dialog med nasjonalparkforvalter og i tråd med gjeldende verneforskrift.

1. Beskrivelse av tiltakene

Tiltakene omfatter enkle, permanente tilretteleggingselementer i eksisterende friluftsområder som allerede er i aktiv bruk:

1- Mellom servicebyggene: Etablering av enkle sitteplasser som krever mindre terrenginngrep. Terrengtilpasset amfi/sittetrinn skal med unntak av det øvre, frittliggende trinnet mot skrenten i sørøst, hele veien ligge på samme grunnivå, dvs. det flate bakkenivået som danner i tunrommet i dag. Der benken eventuelt skjærer seg noe inn i skråningen lengst i øst, skal sanden her fylles inn på baksiden av benken. Benken plassbygges og skal ha materialer av ubehandlet malmfuru. Bak benkene skal det fylles opp med stedegen sand, slik at sittekantene danner 1-2 trinn inn mot skråningen. Det anslås et behov for ca 25 m³ sand. Benkene skal konstrueres slik at det er minst mulig berøring mellom sanden og treverket. Løsningen for det løftbare lokket over kummene plassbygges og konstrueres i samråd med utførende, med intensjonen er at det ikke skal være synlig at lokket/lokkene kan løftes av.

Arbeidet vil utføres med bruk av stedegne masser for å sikre en naturlig overgang og god tilpasning til eksisterende terreng.

- Ved toalettene: En skjermvegg i en utførelse tilpasset byggene for å gi bedre skjerming og trivsel. Skjermveggen er tegnet av samme arkitekt som tegnet byggene for å beholde uttrykket i bygget.

2- Herreskjære: Utskifting av gamle, slitte benker og etablering av ny bålpanne på eksisterende bål plass. Det skal lages hestesko-formede benker, som plasseres som vist på tegning. Midt i hestekoene plasseres en rund, lav tønnegrill i cortenstål, Benkene lages i heltre malmfuru. Treverket skal festes til stenblokker så benkene ikke skal kunne flyttes på.

3- Teltplassen: Nye benker og enkle sitteplasser plassert i samme område som eksisterende utemøblering. Det skal lages en stedstilpasset benkeløsning rundt eksisterende grill. Prinsippene for benkene er som for Herreskjæret, men isteden for U-formen, skal benkene lages med en form som er tilpasset fjellet og stenene på stedet.

Alle tiltakene får en utforming og materialbruk som harmonerer med stedets naturpreg. Tiltakene medfører ingen terrenginngrep av betydning utover nødvendig tilpasning mellom servicebyggene, og etableres hovedsakelig på allerede opparbeidede eller tidligere brukte flater.

2. Bakgrunn og formål

Området er et statlig sikret friluftsområde som brukes aktivt av allmennheten til bading, telting og rekreasjon.

Eksisterende benker og fasiliteter er gamle og delvis ødelagte. Oslofjorden Friluftsråd ønsker å oppgradere området for å:

- Øke trivsel, sikkerhet og tilgjengelighet for allmennheten
- Sikre varig og ryddig tilrettelegging på steder som allerede brukes
- Forsterke kvaliteten på friluftsopplevelsen uten å endre områdets karakter
- Ivareta hensyn til natur og landskap gjennom skånsom plassering og lav visuell profil

Tiltakene er utformet i samråd med nasjonalparkforvalter, og vil også forelegges Nasjonalparkstyret til formell behandling i tråd med verneforskriften.

Omsøkte tiltak er i tråd med arealformål, LNFR da det dreier seg om tilrettelegging for nettopp friluftsliv og er utformet på en måte som er forenelig med dette.

Tiltakene er også i tråd med godkjent forvaltningsplan. Tiltakene ligger langt fra nærmeste bygg og er ikke synlig eller hørbart for naboer. Dispensasjonen gjelder kun plassering innenfor egen tomt. Vi ber derfor om at kommunen vurderer fritak fra nabovarsling etter SAK10 § 5-2.

3. Dispensasjonssøknad etter plan- og bygningsloven § 19-2

Da tiltakene ligger innenfor 100-metersbeltet langs sjøen, og i LNFR-område med hensynssoner, søkes det om dispensasjon fra byggeforbudet i pbl. § 1-8 og eventuelle bestemmelser i kommuneplanens arealdel som begrenser bygging i området.

- Vurdering av vilkårene i pbl. § 19-2:

a) Hensynet bak bestemmelsen

Formålet med byggeforbudet i strandsonen og LNFR-formålet er å sikre natur- og landskapsverdier, samt allmennhetens tilgang til strandsonen.

Tiltakene vil ikke vesentlig tilsidesette disse hensynene fordi:

- Tiltakene etableres på eksisterende brukte flater uten nye terrenginngrep av betydning.
- De har lav visuell profil og er utført i naturmaterialer.
- Tiltakene bedrer ryddighet og reduserer slitasje på vegetasjon ved å konsentrere bruk.
- Områdets karakter som åpent, tilgjengelig friluftsområde opprettholdes.

b) Fordeler og ulemper

Fordelene vurderes som klart større enn ulempene:

- Økt trivsel og tilgjengelighet for allmennheten.
- Bedre forvaltning av et allerede mye brukt område.
- Ryddigere og mer tilpasset bruk, som reduserer forsøpling og slitasje.

Ulempene er små og knyttet til et begrenset visuelt innslag i landskapet, som i stor grad avbøtes gjennom tilpasset utforming og plassering.

4. Naturmangfoldloven – §§ 8–12

Det er gjort en vurdering etter prinsippene i naturmangfoldloven. Tiltakene er planlagt i dialog med nasjonalparkforvalter og tilpasset verneverdiene. Kunnskapsgrunnlaget vurderes som tilstrekkelig. Tiltakene berører ikke truede arter eller verdifulle naturtyper, og samlet belastning vurderes som ubetydelig.

5. Oppsummering

Oslofjorden Friluftsråd mener at tiltakene:

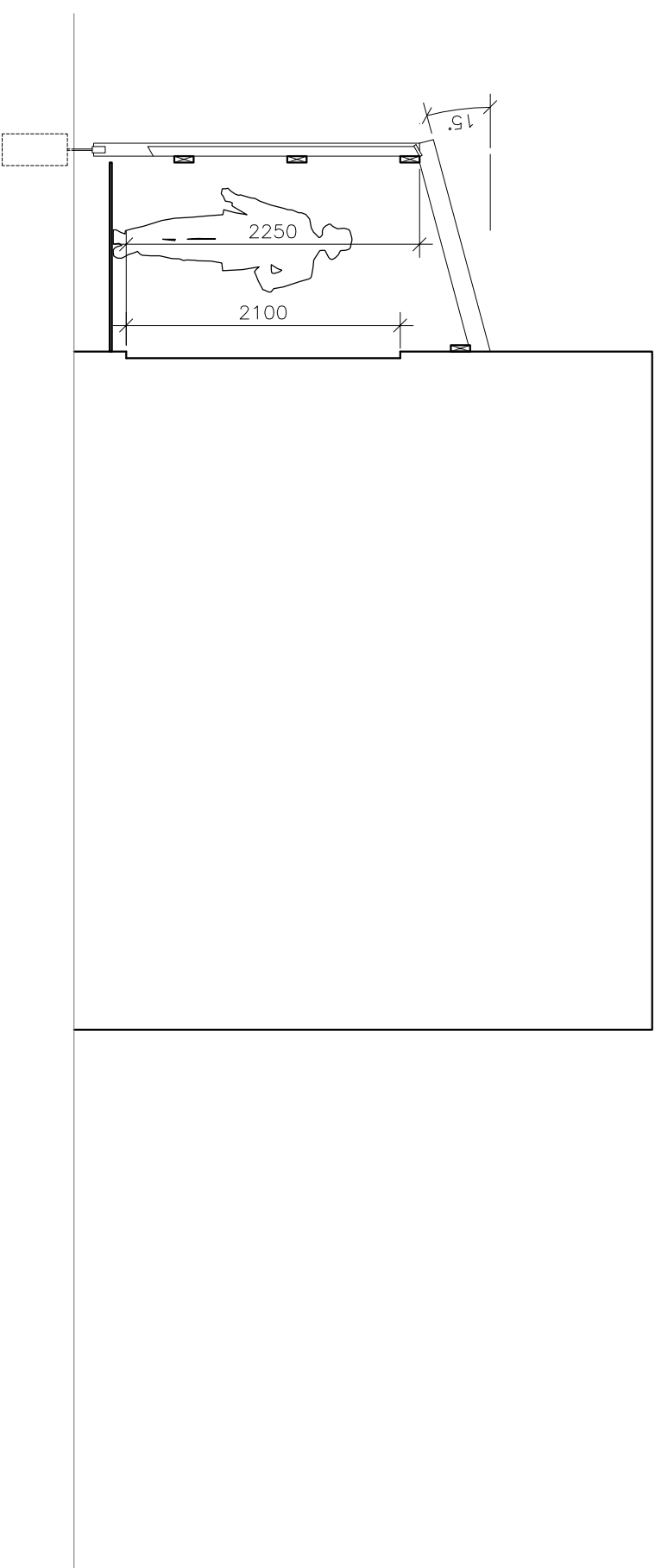
- Bidrar positivt til friluftslivet og allmennhetens bruk av området
- Ikke medfører vesentlige inngrep i natur, landskap eller verneverdier
- Oppfyller vilkårene for dispensasjon etter pbl. § 19-2

Vi ber derfor om at kommunen gir dispensasjon fra byggeforbudet i strandsonen og eventuelle relevante bestemmelser i kommuneplanens arealdel, slik at tiltakene kan gjennomføres.

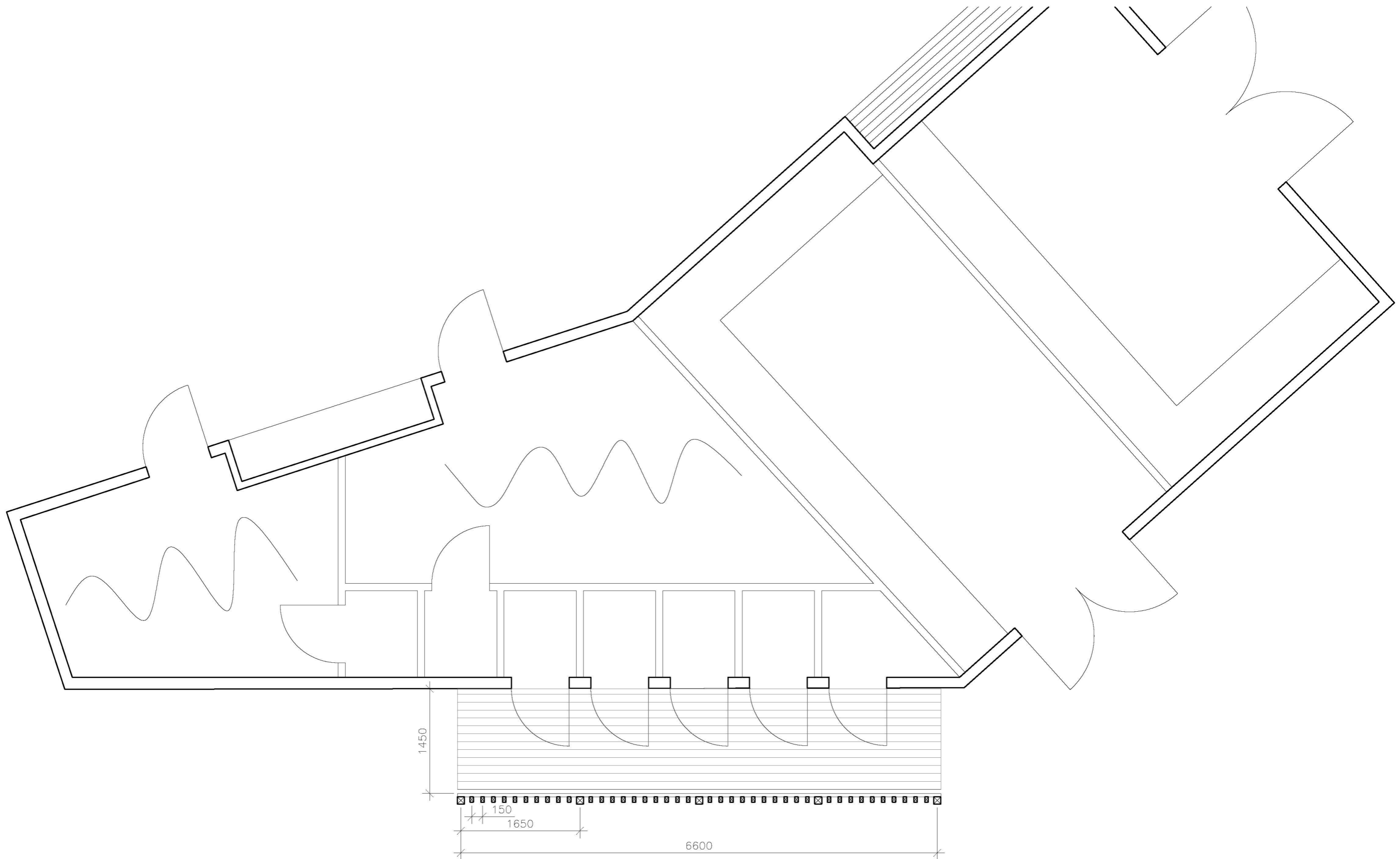
Vedlagt følger:

- Situasjonsskart og plasseringstegninger
- Bilder/illustrasjoner av foreslåtte tiltak

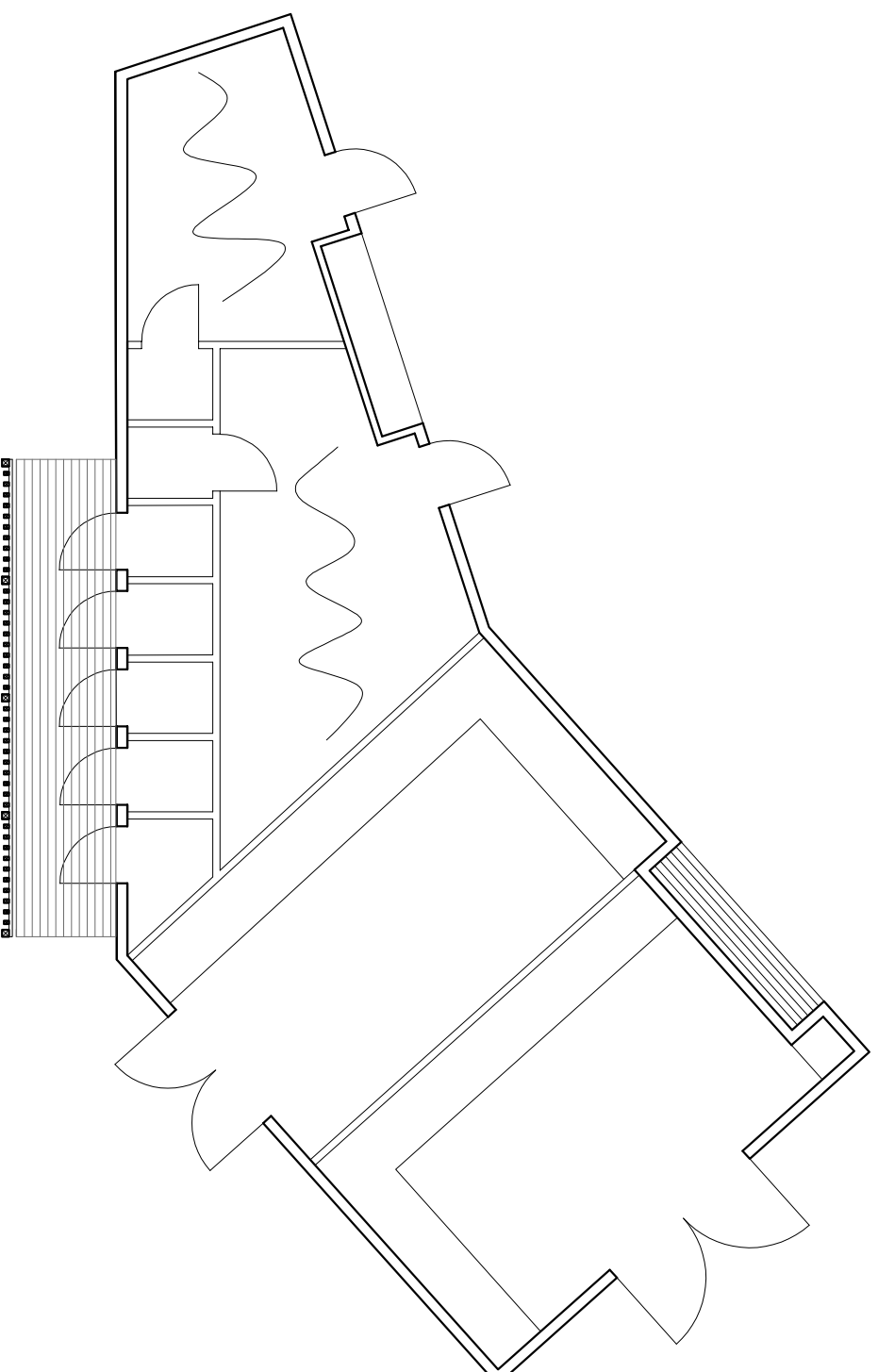
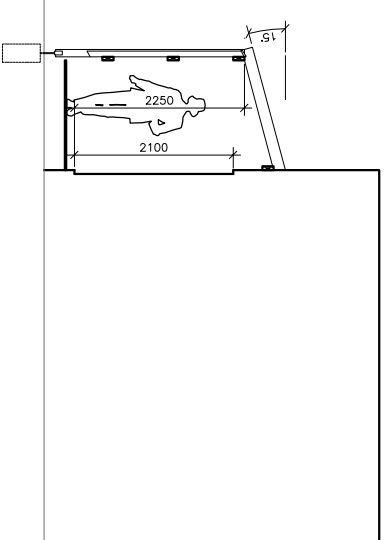
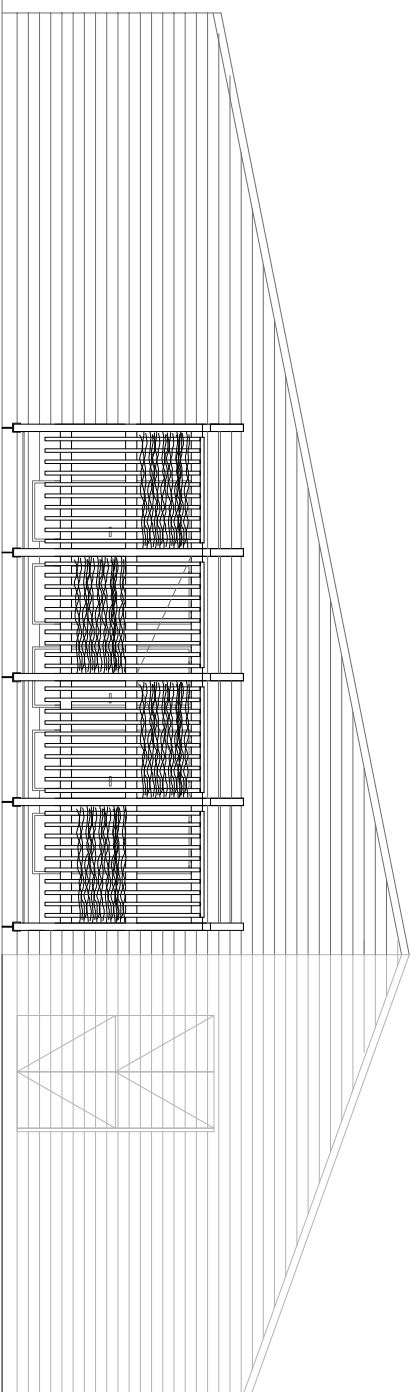
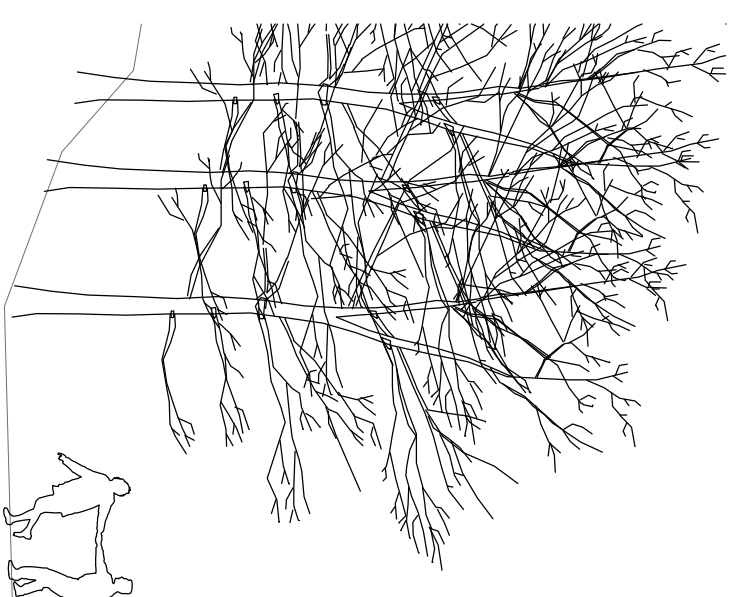
Med vennlig hilsen
Oslofjorden Friluftsråd
v/ Anders Wahlborg, rådgiver
92 22 15 53
anders@oslojf.no

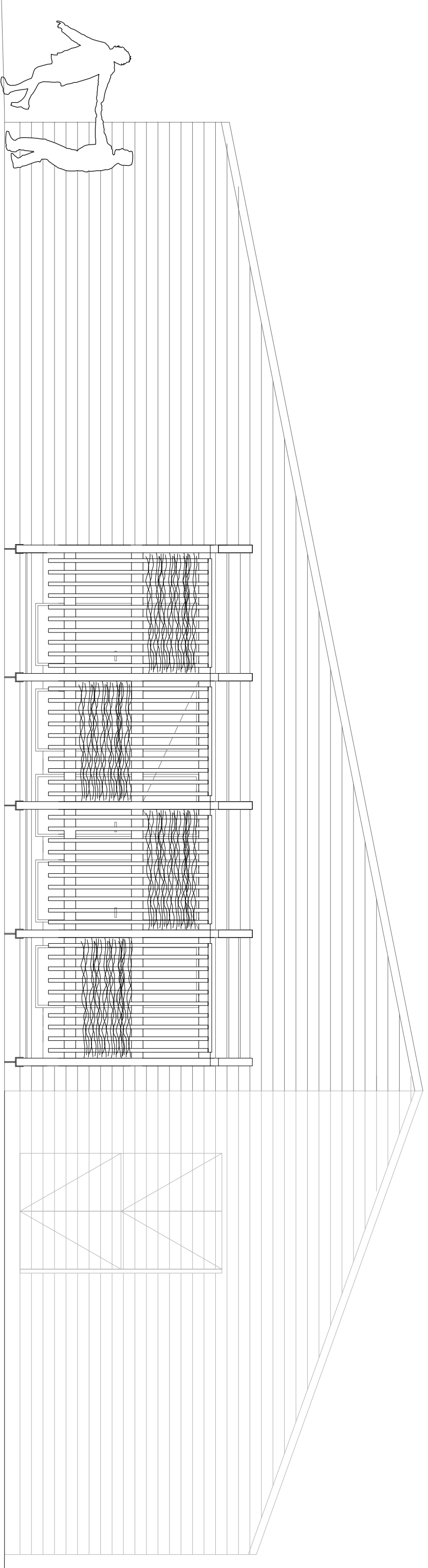
Tegning nr. 14	Målestokk 1:50	Dato 26.11.24	Revidert -	Sign. -	Filnavn
Prosjekt OSLOFJORDENS FRILUTTSRÅD		Tegning			
STORESAND FRILUTTSRÅD		SNITT SKJERMING AV DØDØRER, SANITÆRBYGG			

Tegning nr. 14	Målestokk 1:50	Dato 26.11.24	Revidert 11.06.'25	Sign. _	Filnavn
Prosjekt OSLOFJORDENS FRILUFTSRÅD STORESAND FRILUFTSHUS		Tegning PLAN SKJERMING AV DODØRER, SANITÆRBYGG			

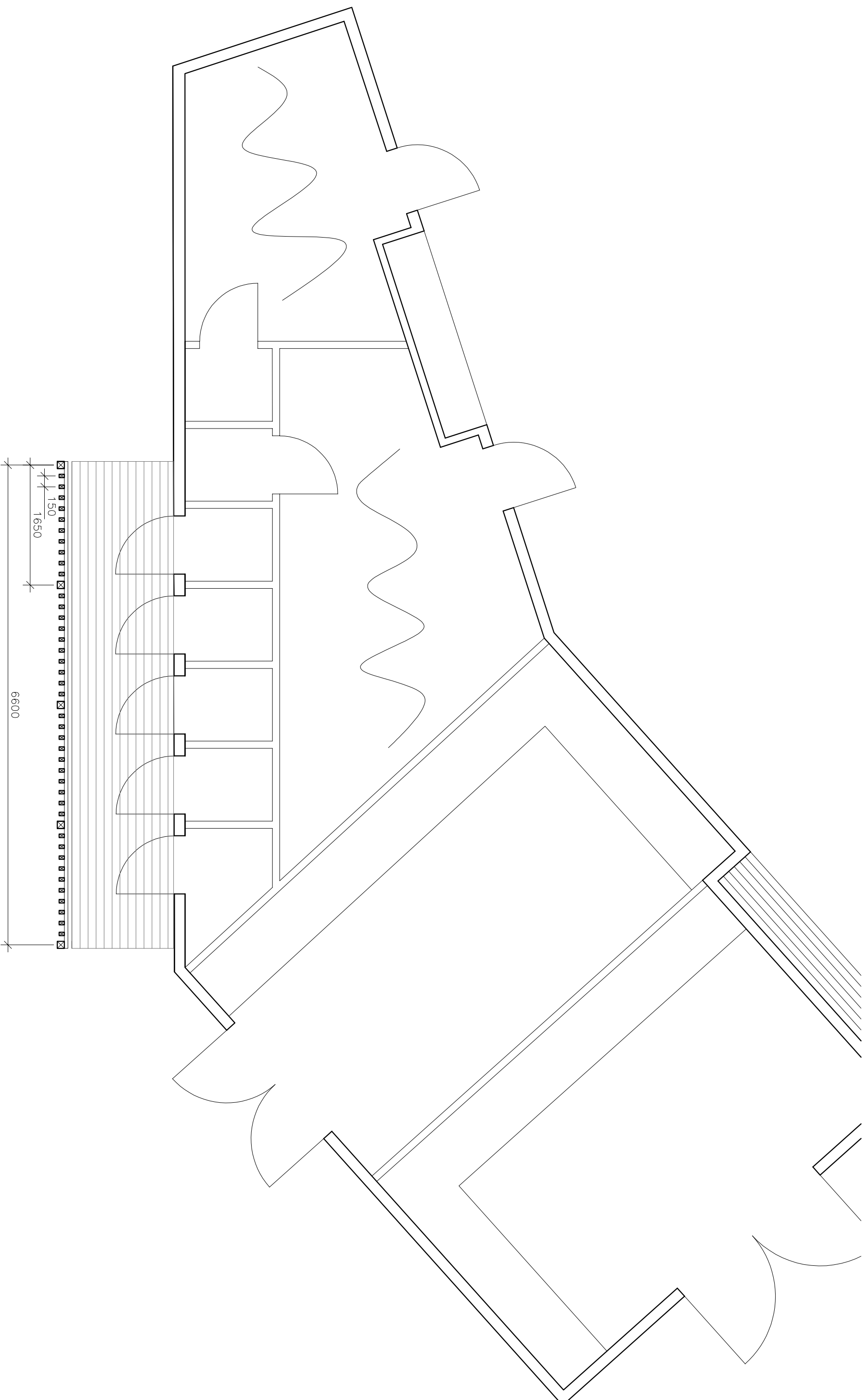

Tegning nr. 14	Målestokk 1:100	Dato 26.11.24	Revidert -	Sign. -	Filnavn
Prosjekt OSLOFJORDENS FRILUTTSRÅD		Tegning			
STORESAND FRILUTTSRÅD		FASADE ØST, SANITÆRBYGG			

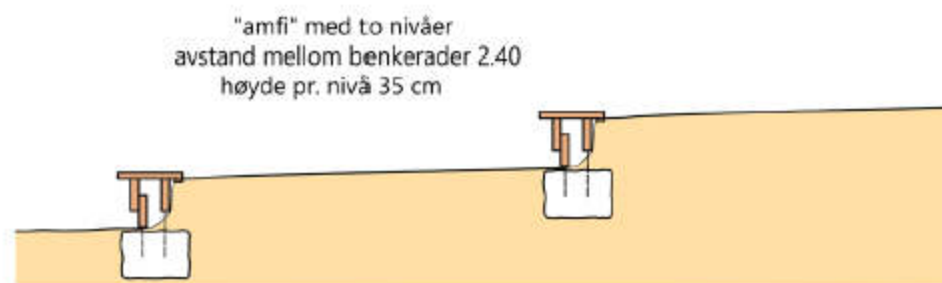

Tegning nr. 14	Målestokk 1:50	Dato 26.11.24	Revidert -	Sign. -	Flisavn
Prosjekt OSLOFJORDENS FRILUTTSRÅD		Tegning			
STORESAND FRILUTTSRÅD					
FASADE ØST, SKJERMING AV DØDØRER SANITÆRBYGG					

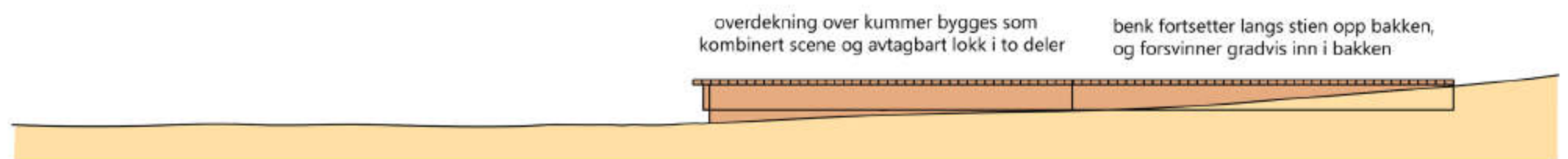

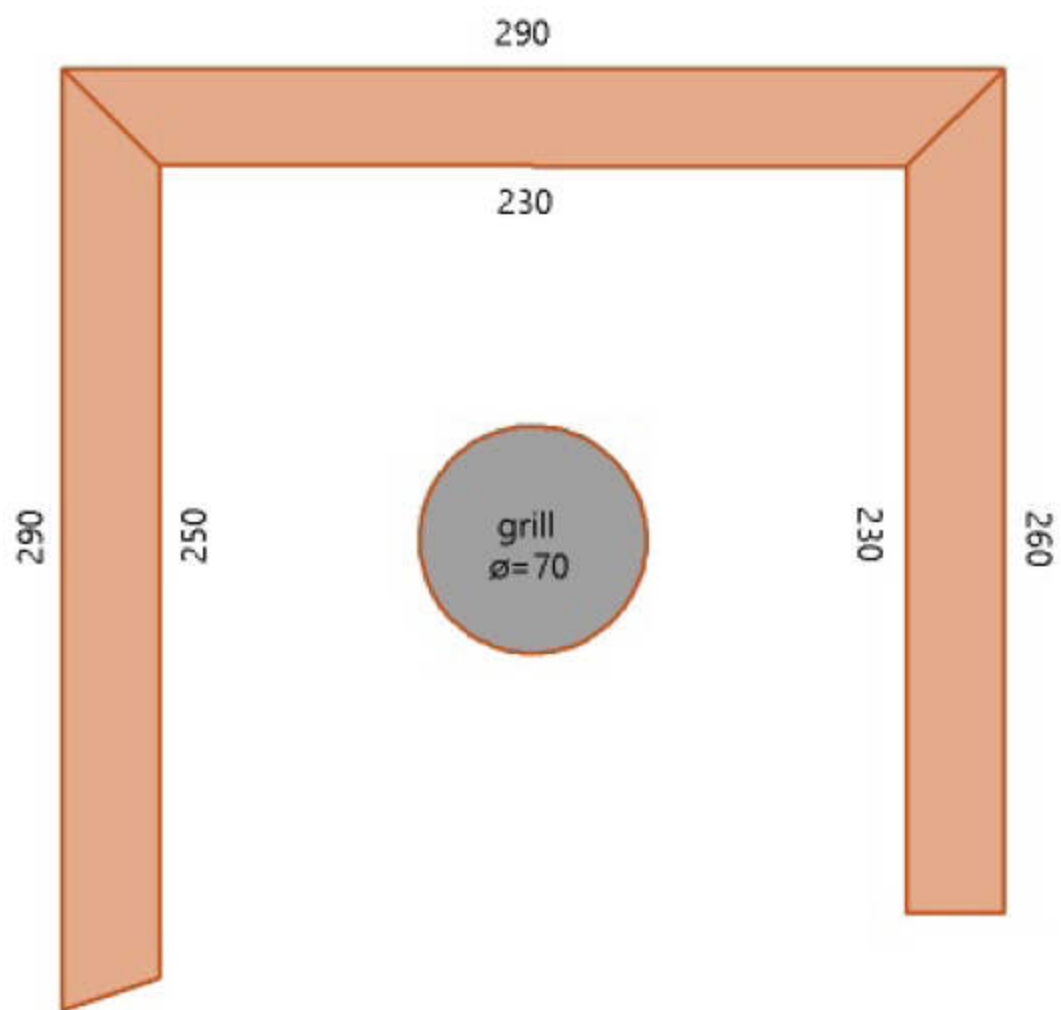

Tegning nr. 14	Målestokk 1:50	Dato 26.11.24	Revidert -	Sign. -	Flisavn
Prosjekt OSLOFJORDENS FRILUTTSRÅD		Tegning		PLAN SKJERMING AV DODDØRER, SANITÆRBYGG	
STORESAND FRILUTTSRÅD					

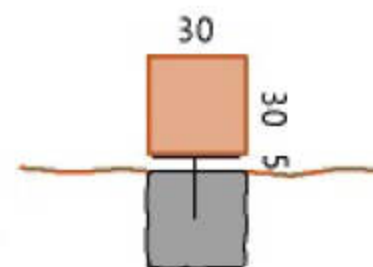
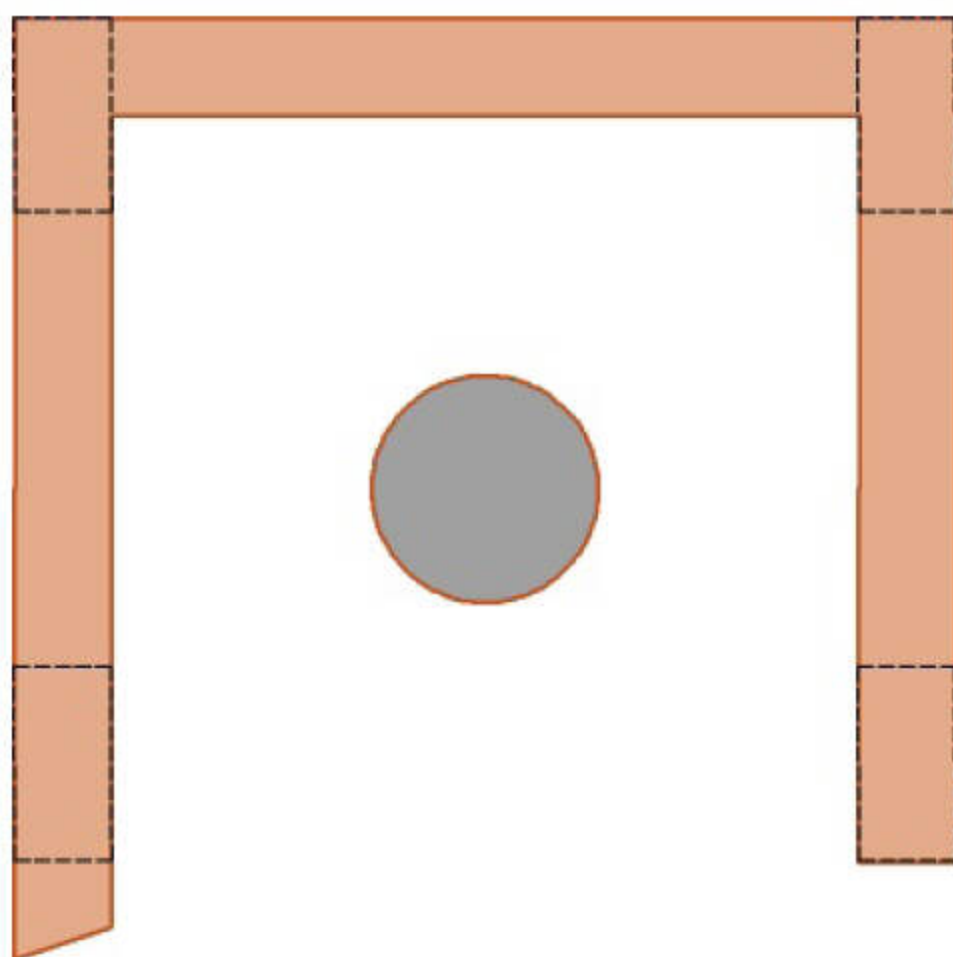
0 100 cm

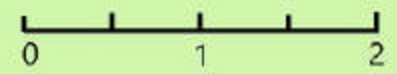
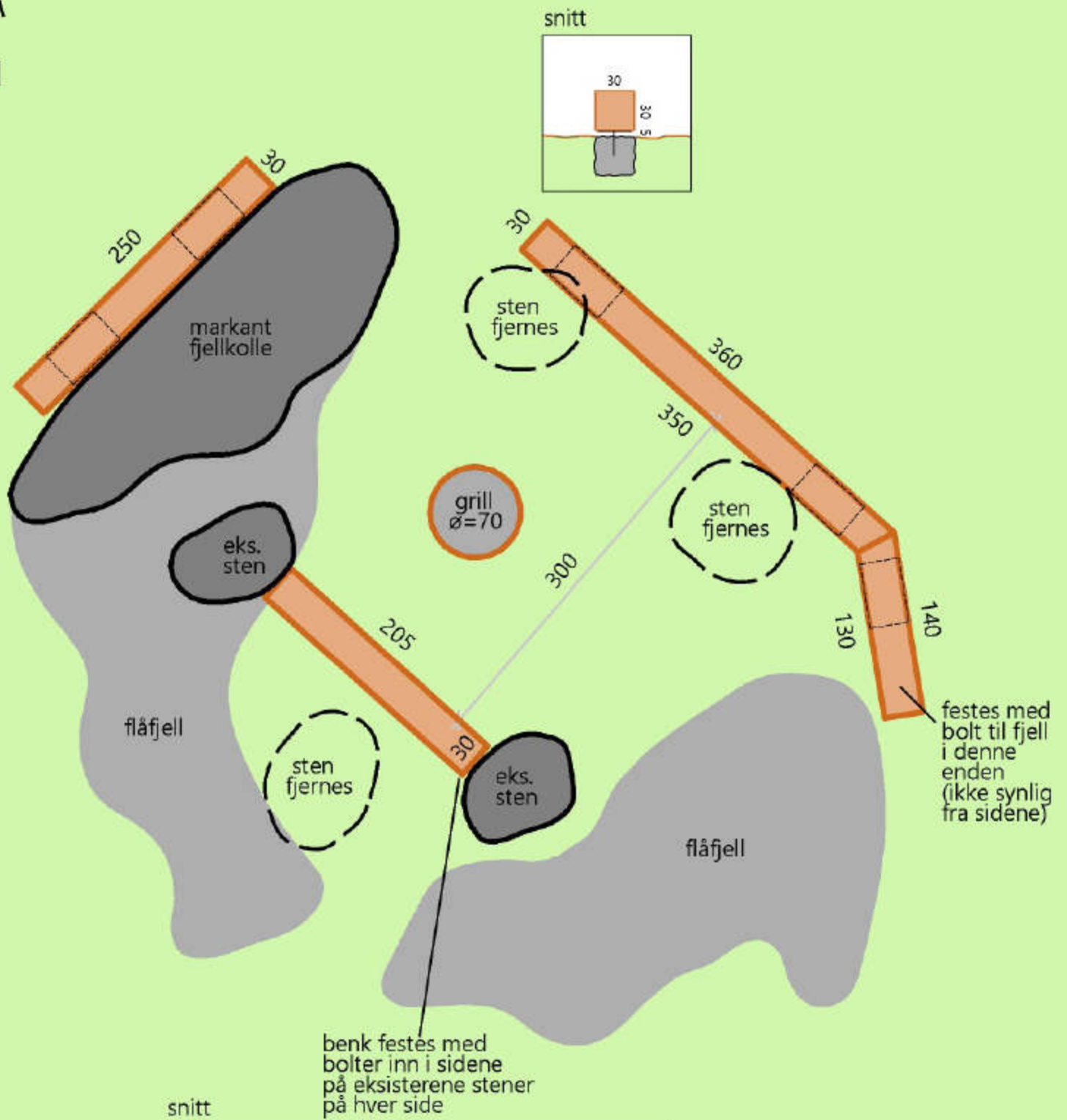
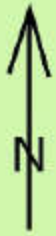

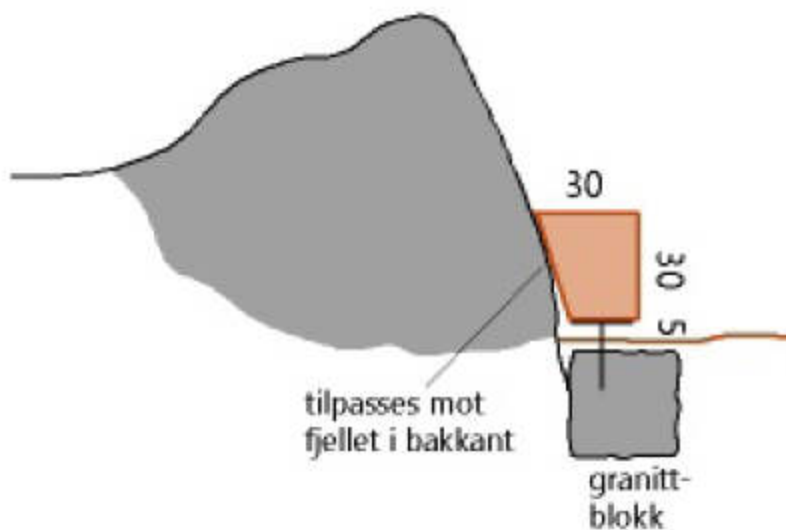
logoen til Norges nasjonalparker som inspirasjonskilde

omtrentlig plassering av understøttende granittblokker

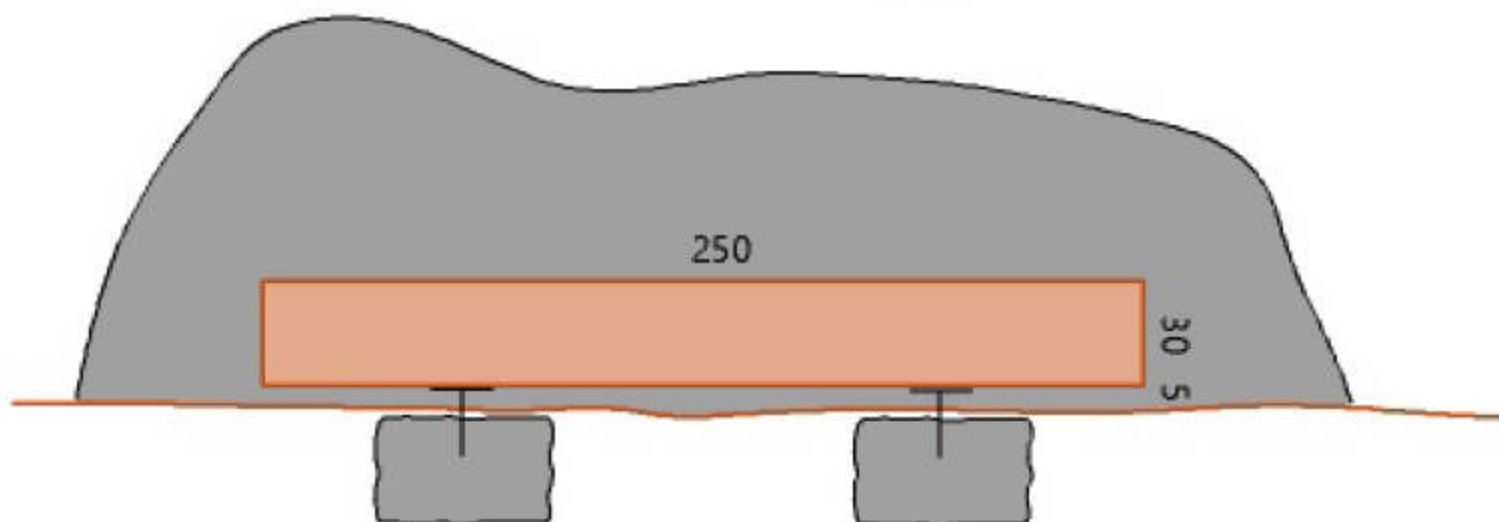

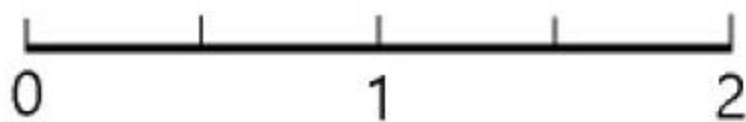
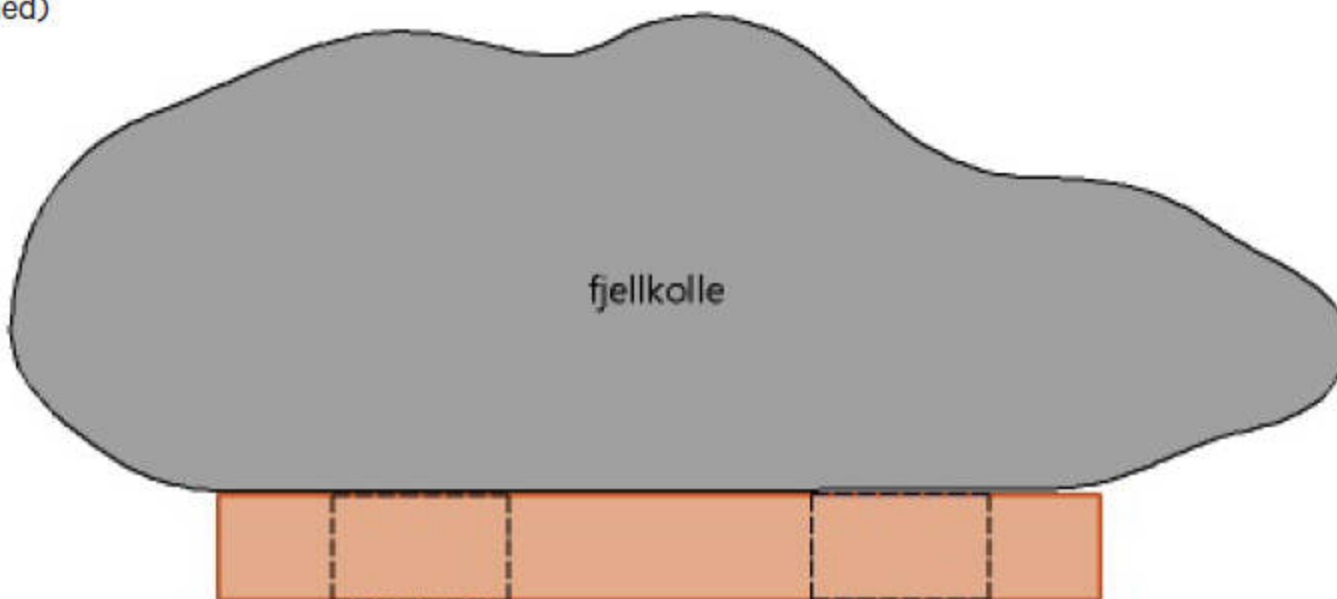
Snitt

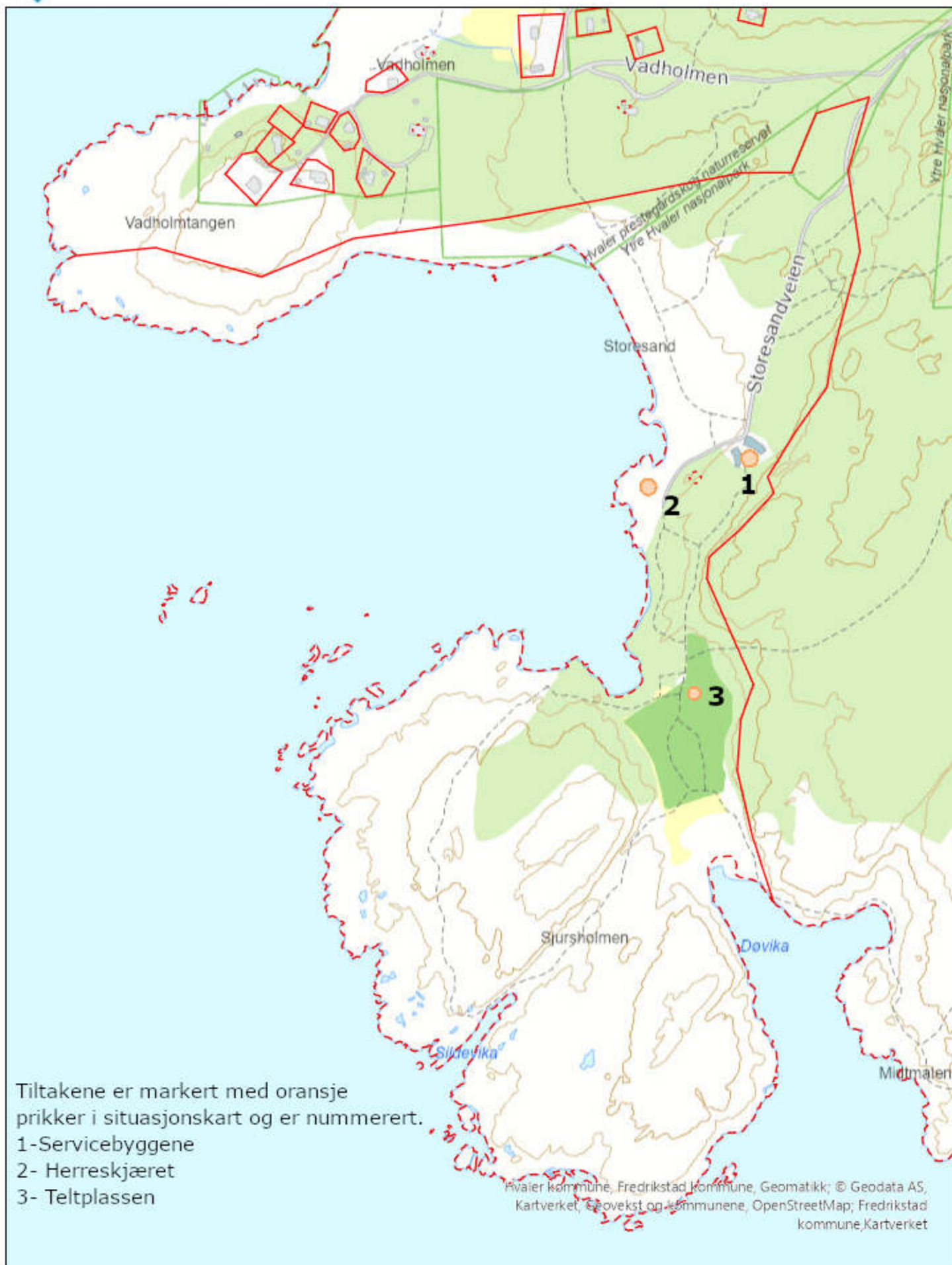

Oppriss forfra

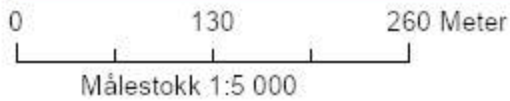
Plan (nord ned)

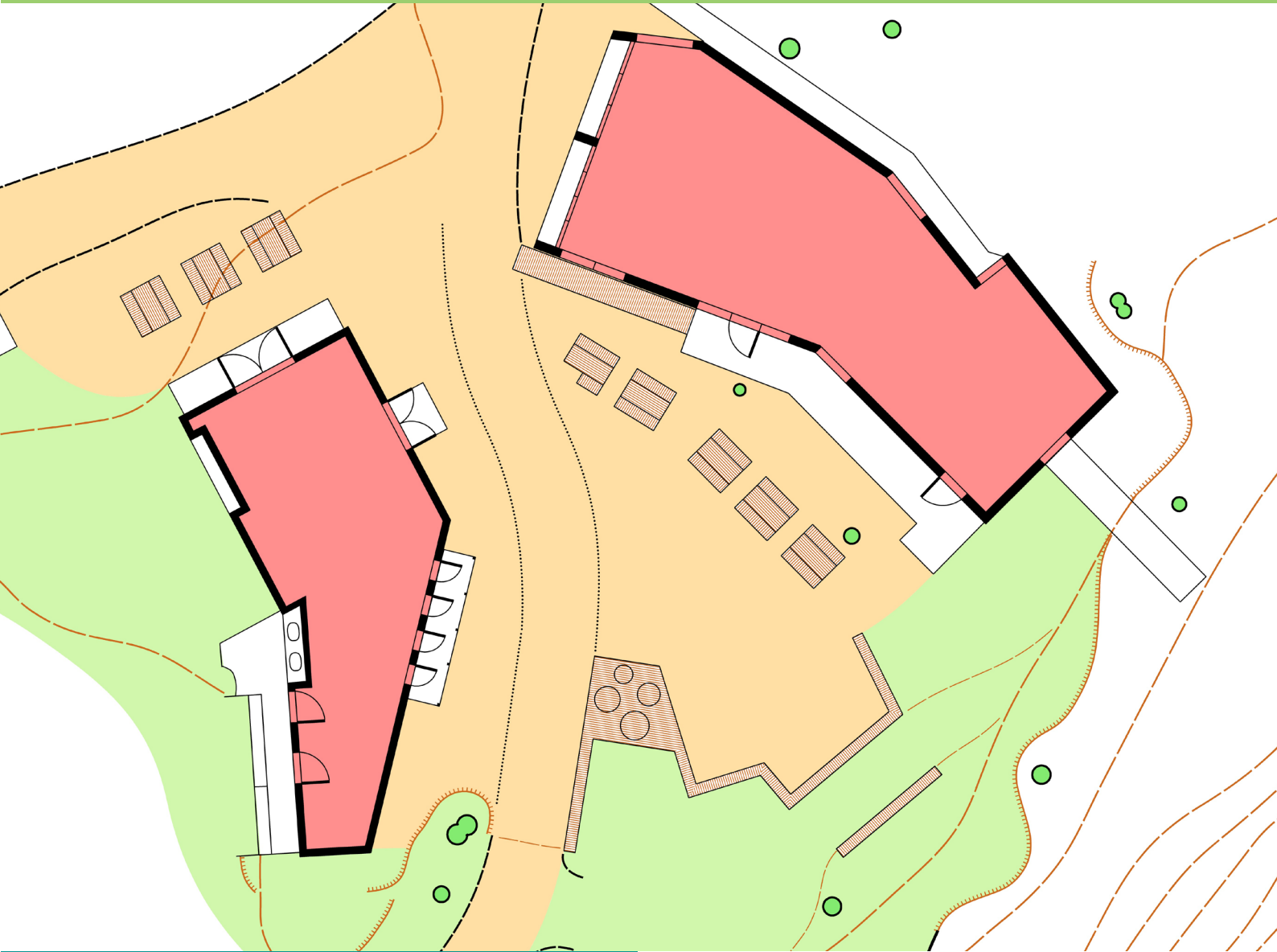
Tiltakene er markert med oransje prikker i situasjonskart og er nummerert.
1- Servicebyggene
2- Herreskjæret
3- Teltplassen

Hvaler kommune, Fredrikstad kommune, Geomatikk; © Geodata AS, Kartverket, Geovekst og kommunene, OpenStreetMap; Fredrikstad kommune, Kartverket

Besøkssenter Ytre Hvaler nasjonalpark

Oslofjordens Friluftsråd

Detaljplaner for amfi-benker
ved besøkssenteret, samt
grillplasser ved
Herreskjæret og Teltplassen
på Storesand

27.03.2025

KLAVESTAD kunst kart landskap

Lars Ole Klavestad

landskapsarkitekt MNLA

Bakgrunn og beskrivelse av tiltaket

Oslofjordens Friluftsråd fikk i samarbeid med Ytre Hvaler nasjonalpark og Hvaler kommune våren 2021 utarbeidet et konsept og idéforslag for tilrettelegging av utemiljøet på Storesand. Dette ble presentert for OF, Hvaler kommune, nasjonalparkstyret og nasjonalparkforvalteren 7. mai 2021. I etterkant av presentasjonen ble rapporten oppdatert med gode innspill, og det ble besluttet at de foreslåtte tiltakene skulle legges til grunn for videre arbeid med tilrettelegging av de mye brukte friluftsområdene på Storesand og nærmiljøet til nasjonalparksenteret. Som grunnlag for konseptet og idéforslaget lå en gjennomarbeidet stedsanalyse om hvordan området blir brukt, hvor folk raster, brenner bål og beveger seg.

Et viktig ønske med idéskissen var å se på mulige løsninger for hvordan nærområdet rundt besøkssenteret, og da særlig tunrommet mellom de to bygningene, kunne utnyttes m.h.h.p. sitteplasser, formidling og annen bruk. Med utgangspunkt i skissen ble det laget en detaljplan. På bakgrunn av denne ble det våren 2024 montert opp benker og bord i og ved tunet. Det har også blitt etablert en nedgravd avfallsstasjon. Etablering av et amfi innerst i tunet, samt en rampe opp mot hovedinngangen på besøkssenteret gjenstår.

Til grunn for utformingen av "amfiet" i tunet ligger en studie av solforhold, utsikt og rommets helning og skala. Samtidig har det vært et ønske om å skjule fire kummer som ligger sentralt i tunet. Løsningene skal ikke være til hinder for eventuelle utrykningskjøretøy som måtte ta seg fram på stien mot teltsletta, gjennom tunet.

Formmessig bygger planen på de ujevne vinklene i bygningsmassen og har til hensikt å skape gode romdannelse som er godt integrert i landskapet i overgangen mellom sandstranda og den skrånende kystfuruslogen. I tunets bakkant bygges et lite amfi som skjærer seg forsiktig inn i den skrånende terrenget og danner lave trinn. Over kumlokkene bygges det en form for scene/podium, som konstrueres som avtagbare lokk, slik at det er mulig å komme til kummene. Amfiet og scenen/podiet vil kunne gi plass til 1-2 skoleklasser og vil kunne fungere som en læringsarena. Samtidig vil de terrengtilpassede kantene være fine sittekanter for turgåere eller når mange mennesker er samlet på stedet. Formen og volumet på amfiet er laget utfra en sammenheng med rastebordrekken, den gjennomgående stien, kummene, skråningen og bygningenes retninger. Utformingen av sittetrinnene skal fortrinnsvis ha tilnærmet samme materialbruk og utseende som eksisterende plattinger og benker på stedet. I tillegg er det i planen prosjektert en rampe langs sørveggen utenfor caférommet, for at rullestolbrukere og bevegelseshemmede lettere skal kunne ta seg fram fra veien til inngangspartiet og kioskluken.

Beskrivelse av de enkelte elementene:

1. Terrengtilpasset amfi/sittetrinn skal med unntak av det øvre, frittliggende trinnet mot skrenten i sørøst, hele veien ligge på samme grunnnivå, dvs. det flate bakkenivået som danner i tunrommet i dag. Der benken eventuelt skjærer seg noe inn i skråningen lengst i øst, skal sanden her fylles inn på baksiden av benken. Benken plassbygges og skal ha materialer av ubehandlet malmfuru. Nøyaktig form stikkes ut i samarbeid mellom undertegnede landskapsarkitekt og entreprenør, men vedlagte tegning og byggeprinsipper skal ligge til grunn. Som understøttelse skal det benyttes grunnmursblokker som allerede ligger lagret på Storesand. Disse grunnmursblokkene har en størrelse som varierer mellom 105x35x30 og 50x35x30 cm.

Selve setene skal bygges etter samme prinsipp som plattingene foran dørene på sanitets- og lagerbygget. Utseendet på disse har likhetstrekk med de nyoppsatte benkene i tunet. Samlet høyde på sittetrinnene fra bakkenivå til benkenes topp skal være 35 cm, dvs, at kantene er tilpasset barn. I bakkant skal de ytterste sidebenkene/vangene gradisvis gå inn i det skrånende terrenget på baksiden. Bak benkene skal det fylles opp med stedege sand, slik at sittekantene danner 1-2 trinn inn mot skråningen. Det anslås et behov for ca 25 m³ sand. Benkene skal konstrueres slik at det er minst mulig berøring mellom sanden og treverket. Snittetegningen viser hvordan grunnmursplast vil danne et skille. Løsningen for det løftbare lokket over kummene plassbygges og konstrueres i samråd med utførende, med intensjonen er at det ikke skal være synlig at lokket/lokkene kan løftes av.

2. Universelt uformet skårampe med slakt fall langs vegg. Dette gjør at eventuelle rullestolbrukere ikke må bevege seg i sanden. Lengde 7 meter, bredde 90 cm. I vestenden, ved byggets hjørne, skal plattingen gå ned i veigrusen, for på denne måten være trinnløs. Ved at rampen følger hele fasaden på denne strekningen, blir fallet svært lite. Materialer i malmfuru (overflatebord og underliggere) skal være tilsvarende som på plattingen foran inngangen til cafébygget, men bordene skal ligge på tvers av gangretningen.

3. Grillplasser ved Herreskjæret. Det skal i tillegg til eksisterende grillplass lages to nye hestesko-formede benker, som plasseres som vist på tegning. Midt i hesteskoen plasseres en rund, lav tønnegrill i cor-tenstål, av typen som er utviklet av Skjærgårdstjenesten. Hestesko-benkene plasseres slik i terrenget at åpningen går i retning av sjøen på hver sin side av Herreskjæret, dvs. en mot nord og en mot sør. Formen på benkearrangementet er inspirert av logoen til Norges nasjonalparker. Benkene skal fortrinnsvis lages av massivt tre, ca 30x30 cm, dersom det er mulig å oppdrive denne dimensjonen. Eventuelt må det skjøtes sammen flere trestykker, noe som må vurderes av utførende. Foretrukket treverk er malmfuru, evt. eik. Benkene underbygges av grunnmursblokker på samme måte som i amfiet. Det skal være ca 5 cm med luft mellom bakken og treverket. Treverket skal festes til stenblokkene med en tilpasset metalløsning. Dette for at benkene ikke skal kunne flyttes på, og for å hindre at de ikke står direkte på bakken. Metallet skal ikke være synlig på sidene av benken.

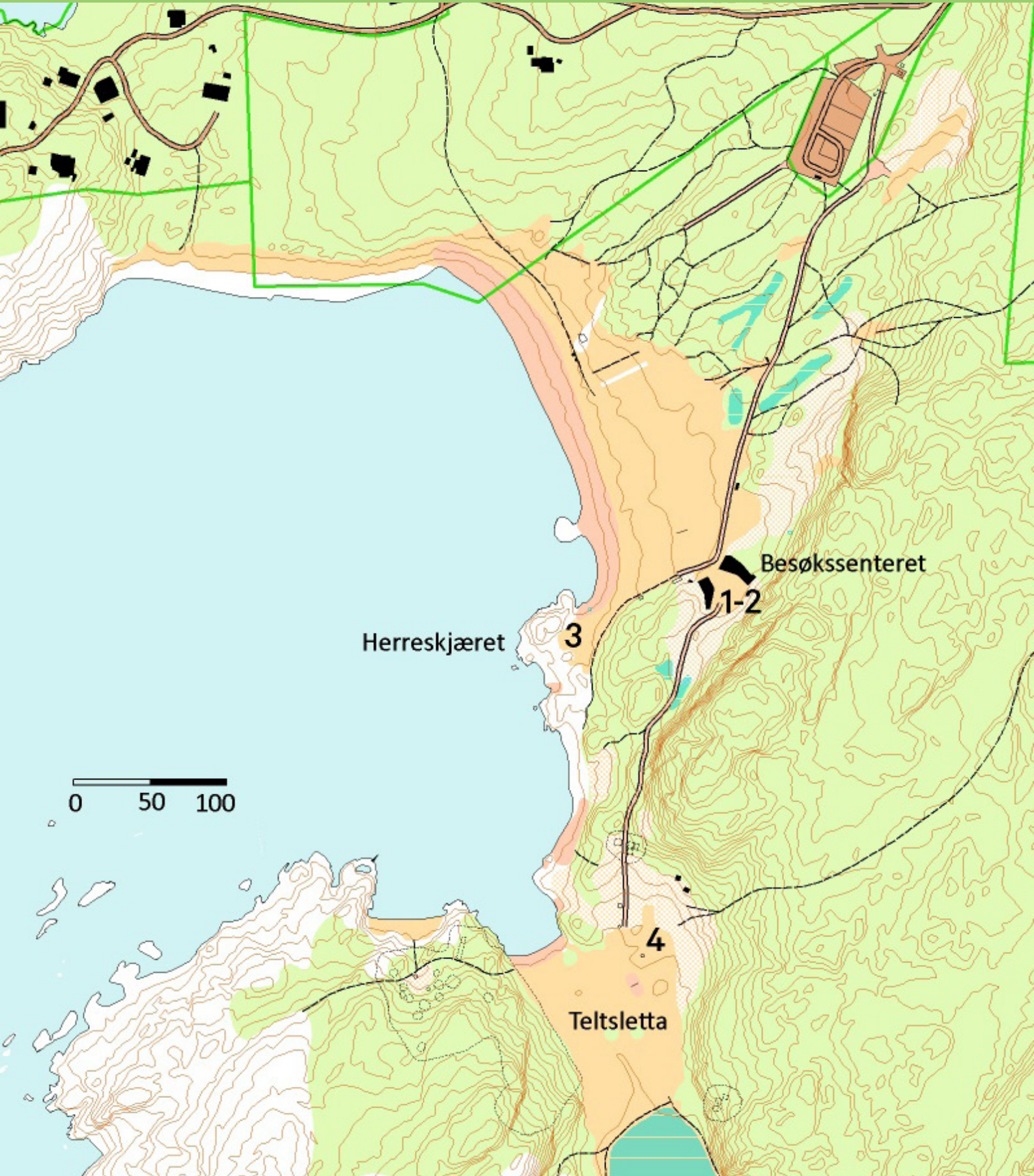
Eksisterende grill, som er omkranset av stener, skal beholdes. Eksisterende løst rastebord på stedet fjernes.

Fra stien og 9 meter inn mot sentrum av grillplassområdet, skal det lages en 2 m bred grussti med hardpakket subbus (universelt utformet), slik som på eksisterende sti. Hensikten med denne er først og fremst å definere plassen og knytte strukturene sammen.

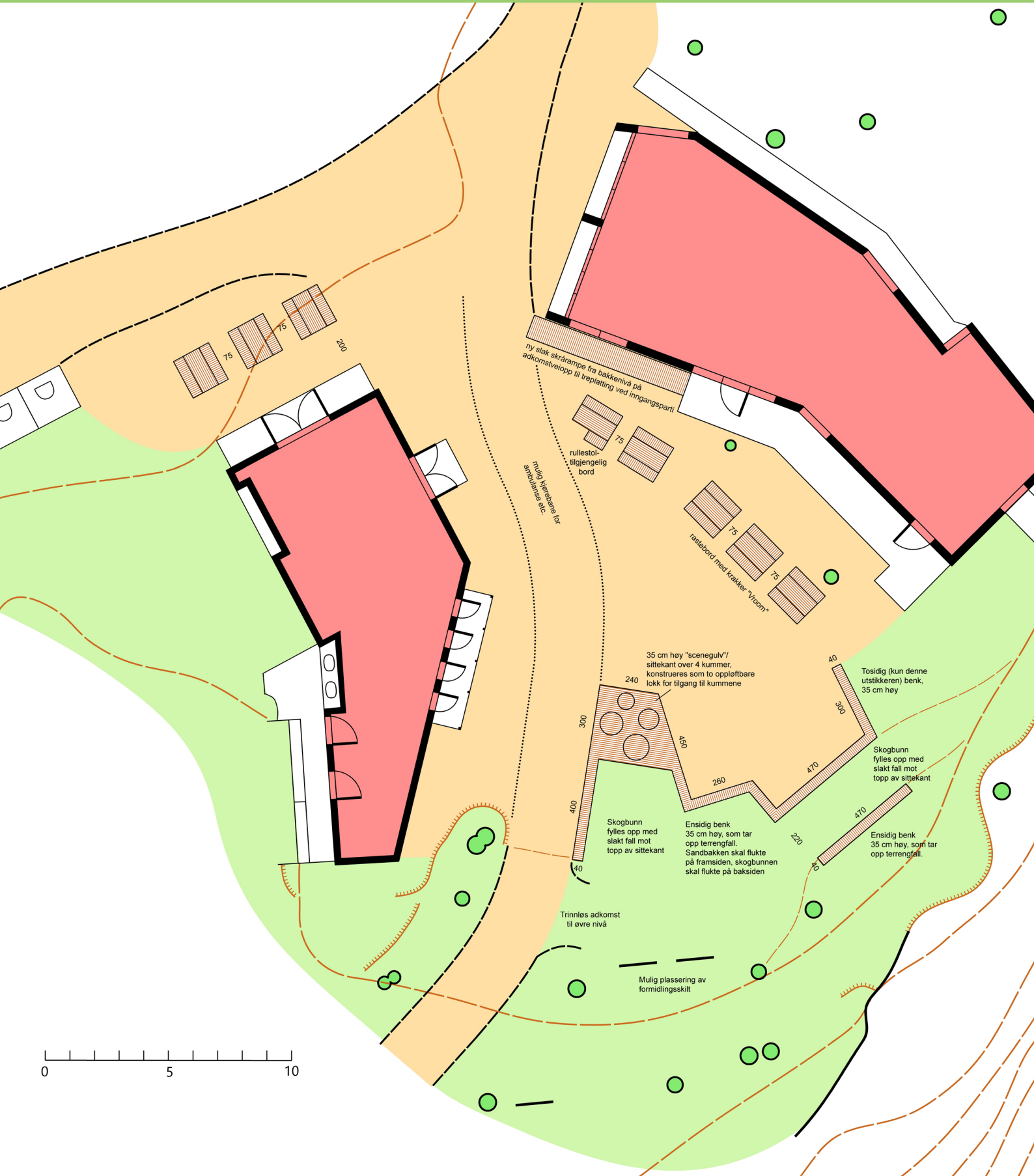
4. Grillplass ved Teltsletta. Dette gjelder utbedring av eksisterende grillplass nord på Teltsletta ved Dødvika. Det skal lages en stedstilpasset benkeløsning rundt eksisterende grill. Prinsippene for benkene er som for Herreskjæret, men isteden for U-formen, skal benkene lages med en form som er tilpasset fjellet og stenene på stedet, jf. tegning. Benkene skal fortrinnsvis lages av massivt tre, ca 30x30 cm, som ovenfor. I tillegg til benkene omkring grillen, skal det på nordsiden av en liten fjellkulle på samme sted etableres en benk, der fjellskrenten danner ryggen til benken.

Eksisterende grill er høy og dominerende. Den kan gjerne benyttes videre, men den beste løsningen vil være å bytte den ut med en lavere type, av samme type som de som foreslås ved Herreskjæret. Løsningen tilsier at tre stener på stedet må fjernes og fraktes bort. Disse stenene har ikke sin opprinnelige plassering, og bør legges i utkanten av sletta for ikke å virke forstyrrende.

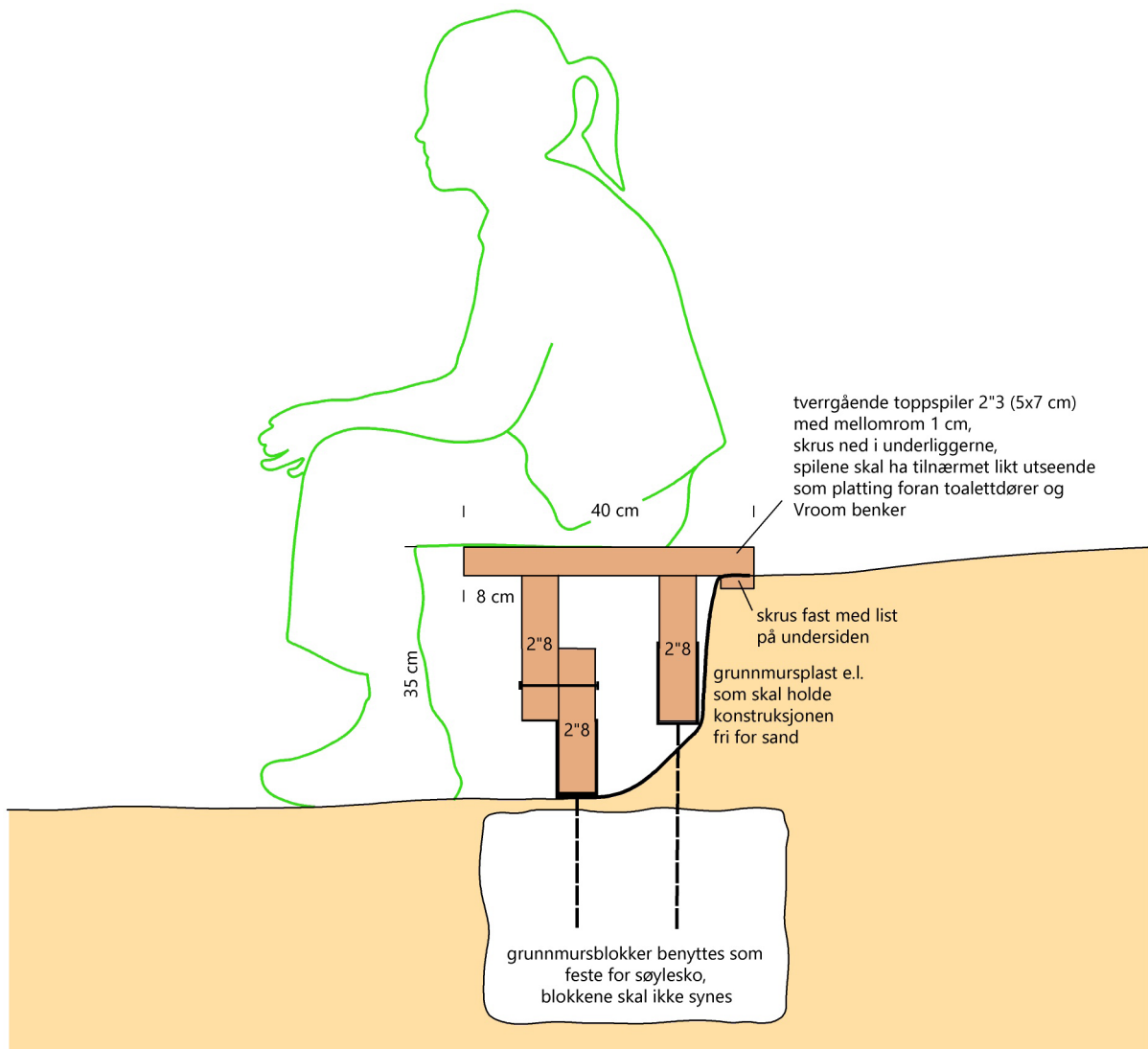
Oversikt over tiltakene

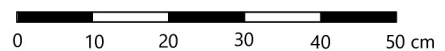
Plan plassbygd benk / amfi i tun ved besøksenteret

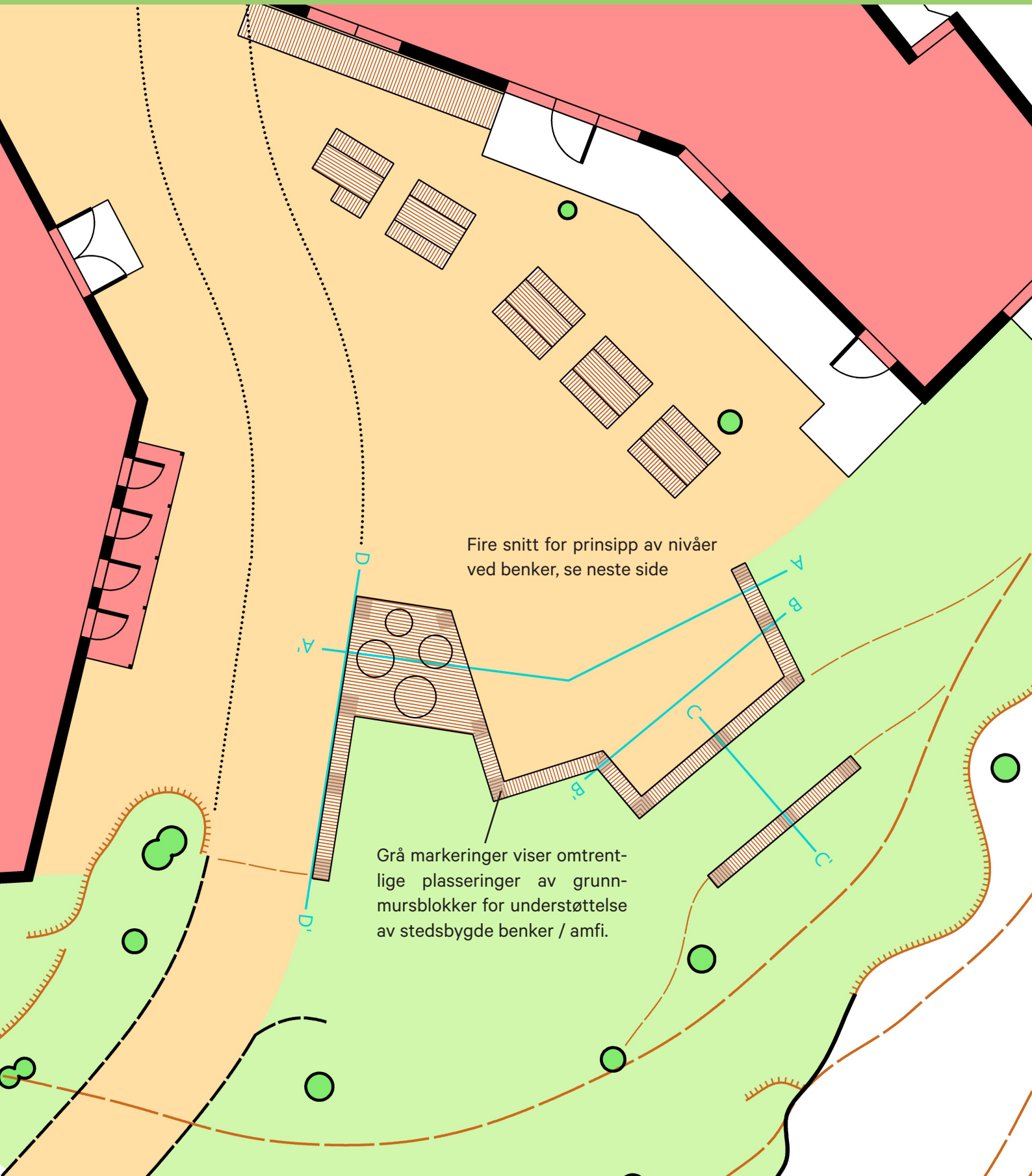
Snitt av plassbygd benk / amfi

blokker plasseres i hjørnene og endene på konstruksjonene, samt midt på benkevangene

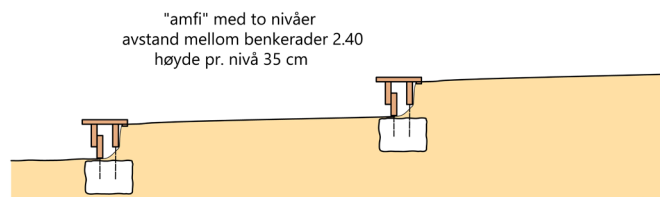
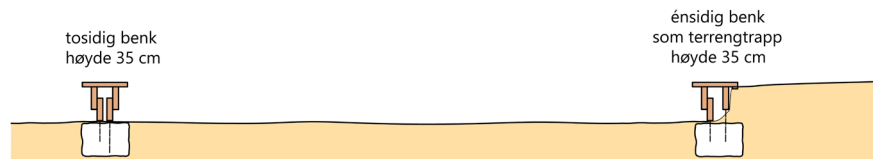
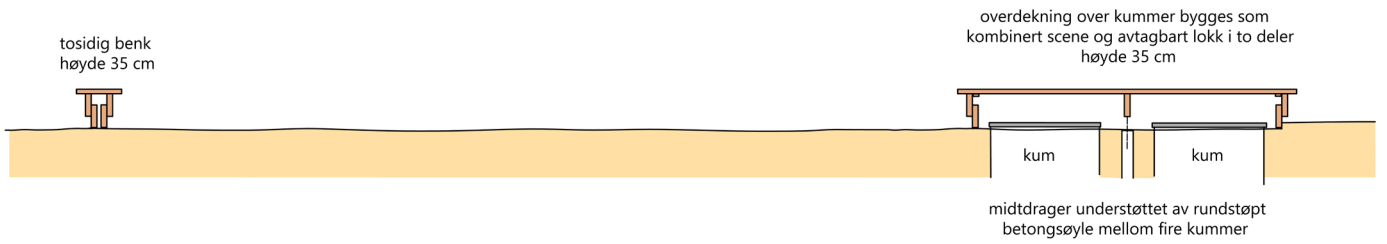
Snitt av plassbygde benk / amfi

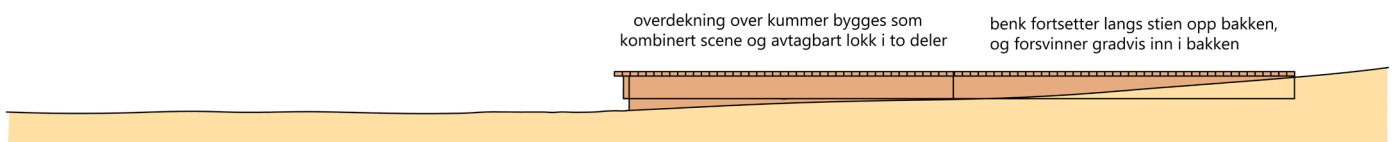
Fire snitt for prinsipp av nivåer ved benker, se neste side

Grå markeringer viser omtrentlige plasseringer av grunnmursblokker for understøttelse av stedsbygde benker / amfi.

Snitt av plassbygd benk/amfi

0 100 cm

Prinsipper eksisterende plattinger/ramper

Utforming av de plassbygde sittekantene i amfiet skal ha mest mulig likshetstrekk med plattingene foran inngangene på sanitetsbygget, men med tverrgående spiler.

Ny rampe mot inngangspartiet skal ha likshetstrekk med rampen på nordsiden av bygget, men med en god sammenføyning med eksisterende plattning. I enden må rampen gå noe ned i grusen for å hindre kant.

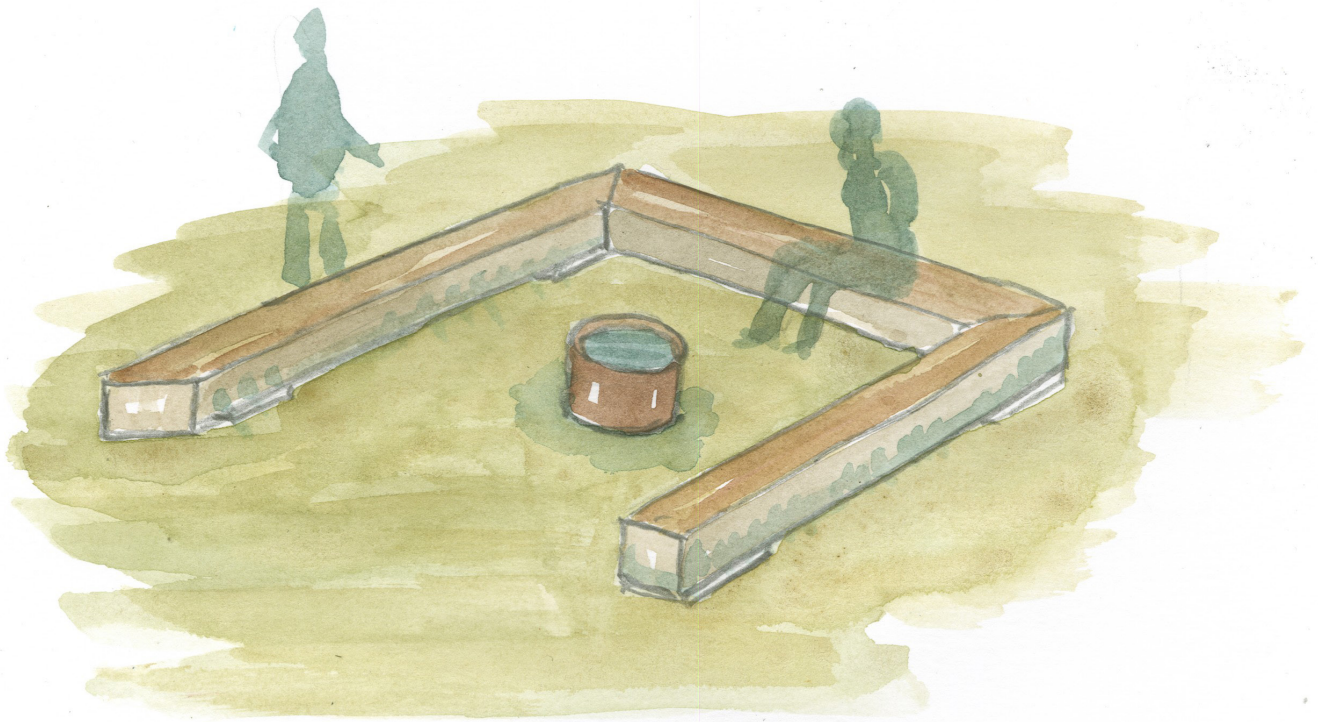

Eksisterende situasjon. Den plassbygde benken skal danne et 35 cm høyt trinn inn mot skråningen og danne en markant overgang mellom sandgrunnen på det nedre nivået og skogbunnen på det øvre nivået. Kummene dekkes av konstruksjonen.

Denne haugen med grunnmursblokker ligger lagret på Storesand og kan brukes som understøttelse for de plassbygde benkene. Til sammen er det ca 32 blokker, hvorav ca 16 er tenkt i amfi, mens ca 13 er tenkt ved grillplassene. Dimensjonene varierer mellom 105x35x30 og 50x35x30 De skal plasseres med en av flatsidene opp og være minst mulig synlige.

Skisser for utforming av benker på grillplasser

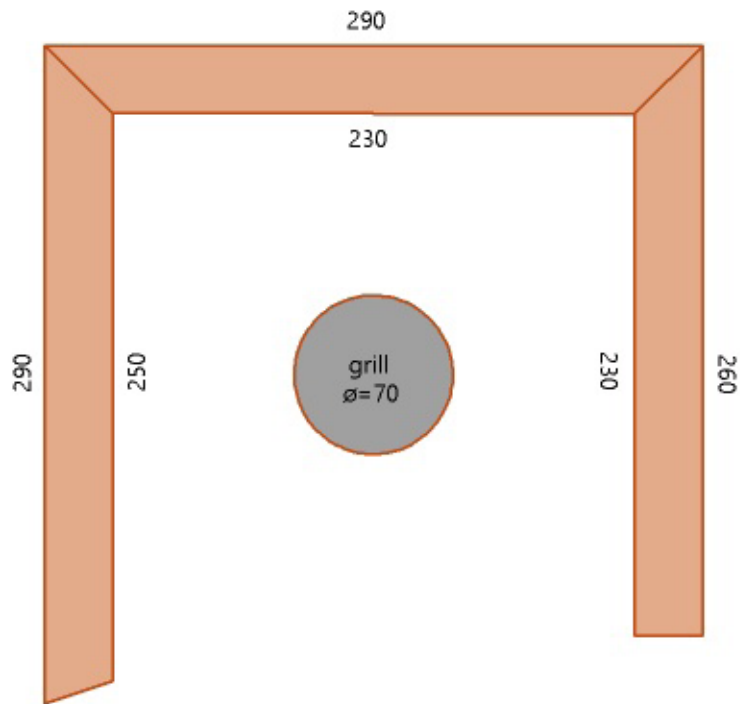

Hesteskoformet benk i massivtre ved Herreskjæret (inspirert av nasjonalpark-logoen).

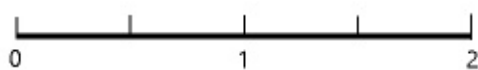
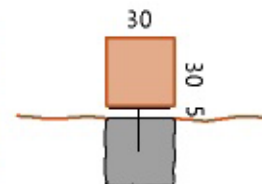
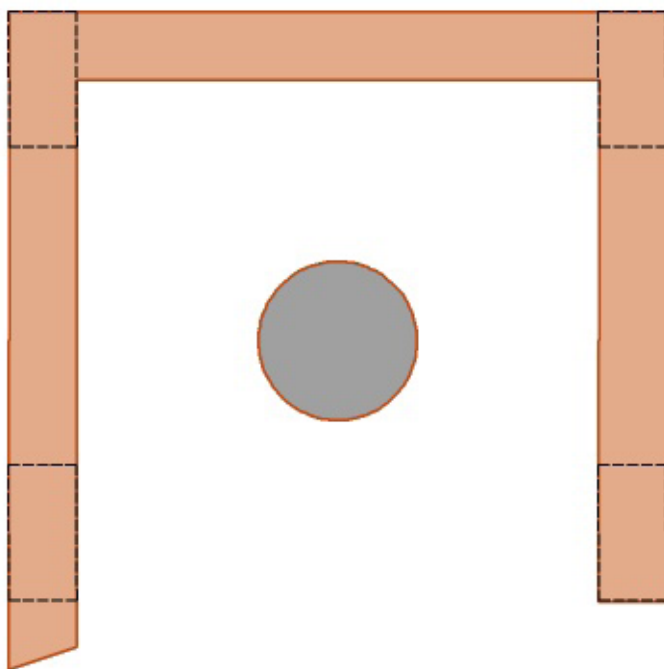
Grillplass med stedstilpassede benker i massivtre ved Teltsetta, sett mot sørvest.

Plan for plassbygde benker ved Herreskjæret

logoen til
Norges nasjonalparker
som inspirasjonskilde

omtrentlig
plassering
av under-
støttende
granitt-
blokker

Inspirasjonsbilder tilsvarende benker i massivtre

Inspirasjonsbilder

Lav grill i cortenstål, type fra Skjærgårdstjenesten, skal benyttes.

Eks. situasjon bålplassen ved Herreskjæret

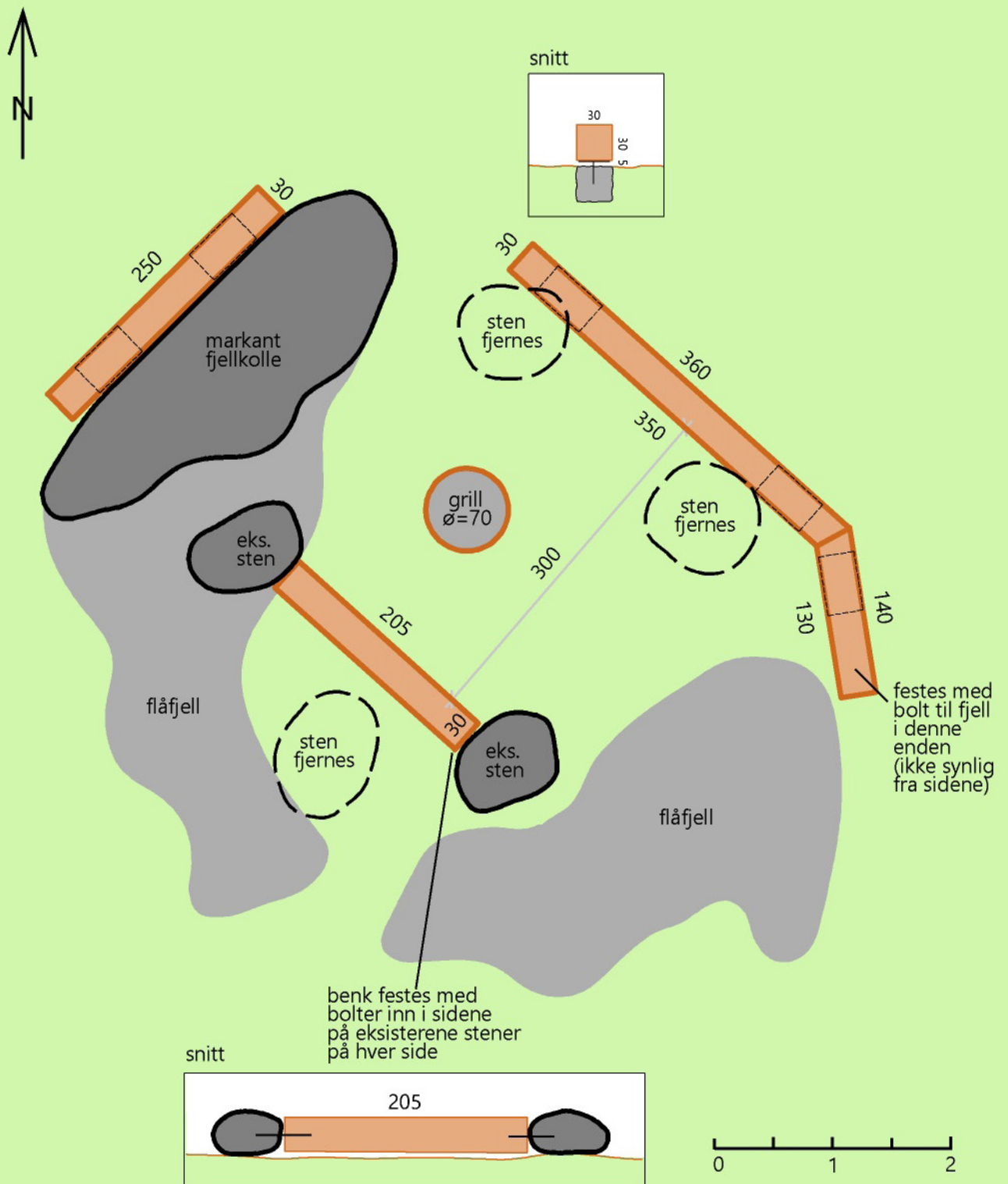

Sett mot nord.

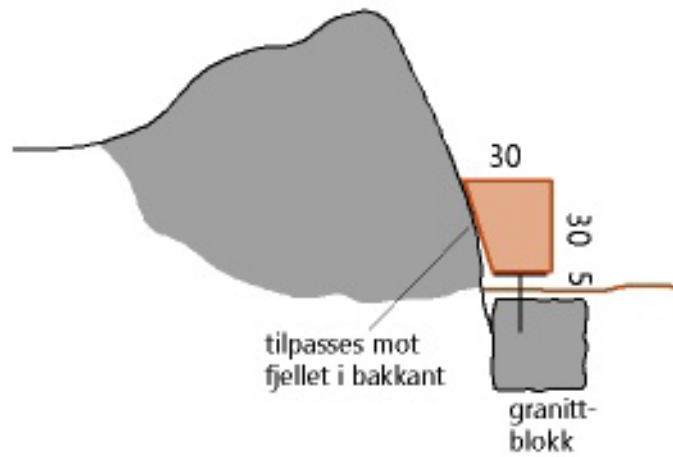
Sett mot vest.

Plan plassbygde benker ved bål plass Teltsletta

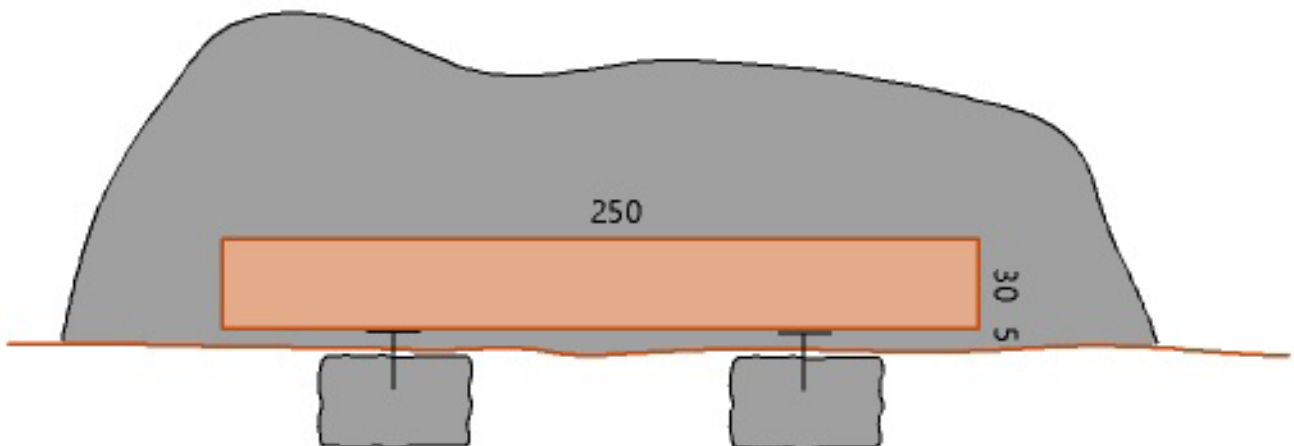

Plassbygde benk ved fjellskjær bål plass Teltsletta

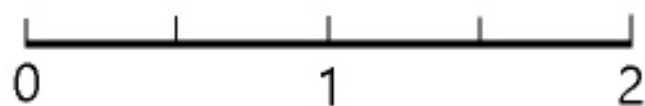
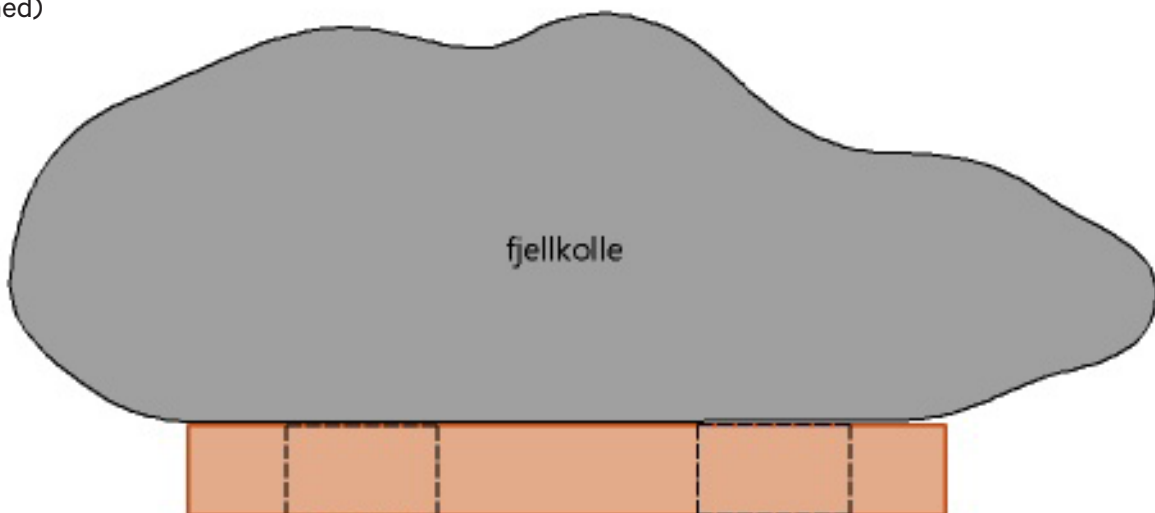
Snitt

Oppriss forfra

Plan (nord ned)

Bildene viser dagens situasjon for grillplassen ved Teltsletta.

Sett mot øst.

Sett mot nord.

Sett mot nordøst.

Sett mot øst.

Sett mot sør.

Sett mot vest.

«MottakerNavn»
«Kontakt»
«Adresse»
«PostNr» «PostSted»

Deres referanse	Vår referanse	Klassering	Dato
«Ref»	2025/1965-3-18048/2025-THYKNU	C20	04.12.2025

Oversendelse av sak til uttalelse - dispensasjon for friluftstiltak - tilretteleggingstiltak - benker, bålpanne, sitteplasser og skjermvegg - Storesand

Hvaler Kommune oversender herved søknad om dispensasjon for friluftstiltak - tilretteleggingstiltak - benker, bålpanne, sitteplasser og skjermvegg/tak, på Storesand, i 100metersbeltet, på eiendom 3/165, Storesandveien 88.

Eiendom: Gnr/bnr 3/165, Storesandveien 88

Tiltakshaver: Oslofjorden Friluftsråd

Planstatus: Eiendommen er uregulert. Eiendommen er i kommuneplanens arealdel avsatt til LNFR – spredt, bolig- fritids- og næringsbebyggelse, nåværende. Den ligger i Hensynssone – H720 Sone båndlagt etter naturmangfoldloven og H550 Hensyn Landskap. Den ligger i 100 metersbeltet. Hvaler Nasjonalpark.

Tiltakets art: Søknad om tillatelse for etablering og oppføring av friluftstiltak - tilretteleggingstiltak - benker, bålpanne, sitteplasser og skjermvegg/tak – på Storesand

Saksbeskrivelse:

Kommunen mottok 21.11.2025 søknad om dispensasjon og tillatelse for etablering og oppføring av friluftstiltak - tilretteleggingstiltak - benker, bålpanne, sitteplasser og skjermvegg/tak – på Storesand Søknaden er stilet og omsøkt av Oslofjorden Friluftsråd. Tiltakene er utformet i samråd med nasjonalparkforvalter og vil forelegges Nasjonalparkstyret til formell behandling i tråd med verneforskriften.

Tiltakene som det søkes om omfatter enkle, permanente tilretteleggingselementer i eksisterende friluftsområder som allerede er i aktiv bruk.

De forskjellige tiltakene som er tenkt er følgende:

- Mellom servicebyggene skal det etableres enkle sitteplasser som krever mindre terrenginngrep. Det er også tenkt bygget et løftbart lokk over noen etablerte eksisterende kummer.

- Ved toalettene er det ønskelig med en ny skjermvegg som skjermer inngangene til dørene. Det er tenkt en relativ enkel åpen konstruksjon, som dekker alle dørene på fasaden.
- Ved Herreskjæret er det tenkt en montasje av et hesteskoformet benkearrangement rundt en bålpanne, på eksisterende bål plass.
- På teltplassen er det et ønske om nye benker og enkle sitteplasser i samme område som eksisterende utemøbler, rundt en eksisterende grill.

Alle tiltakene etableres innenfor 100metersbeltet i strandsonen, og er derfor avhengig av dispensasjon fra byggeforbudet i pbl §1-8 samt §2.3 *Byggeforbud i 100metersbeltet langs sjøen*, i kommuneplanens arealdel med bestemmelser.

Søknaden er gjennomgått og dialog med tiltakshaver er etablert. Det er blitt etterlyst innmåling av eksisterende trær mellom servicebyggene og redegjørelse for hvorvidt trærne blir berørt og i hvilken grad, samt at det er bedt om en ny vurdering/kvalitetssikring av avstander til grill i den hesteskoformede benkeløsningen, samt en siste vurdering av de mulige psykologiske avvisningene en slik u-form rundt en bål plass potensielt kan representere/eller ikke. Reviderte tegninger ettersendes til kommunen. Disse justeringene vil kun innebære mindre justeringer som i ytterligere grad skal ivareta terreng og landskap.

Se for øvrig søkers redegjørelse for utførelse med materialer og løsninger.

Aktuell lov/planbestemmelse:

Plan- og bygningslovens §1-8 og §19-2.

Kommuneplanens arealdel, med bestemmelser vedtatt 20.06.2019.

§§§ 2.3, 4.15, 5.2 og § 5.2.4

Vernebestemmelser for Nasjonalparken.

Søkerens begrunnelse:

Se vedlagte søknad og dispensasjonssøknad.

Nabomerknader:

Saken er ikke nabovarslet, da det ikke er tiltak med arbeider som i ikke, eller i liten grad, berører interessene til naboer eller gjenboere jf. PBL §21-3.

Kommunens foreløpige merknader:

Den aktuelle eiendommen ligger i et uregulert område som i kommuneplanens arealdel er avsatt til landbruks-, natur- og friluftss formål med spredt bolig-, fritids- og næringsbebyggelse (LNF-spredt) og i 100-metersbeltet langs sjøen. Eiendommen inngår som en del av Nasjonalparken.

I områder avsatt til LNF-spredt, er det åpnet for en viss utvikling av eksisterende bebyggelse, innenfor rammene av kommuneplanens bestemmelser. Det omsøkte tiltaket er imidlertid ikke av den karakter at det uten videre finnes bestemmelser som umiddelbart passer som kategori, men det er allikevel retningslinjer som kan anvendes i forbindelse med dette tiltaket.

Plan- og bygningsloven § 1-8 oppstiller imidlertid et generelt byggeforbud i 100-metersbeltet langs sjøen. De omsøkte tiltakene er i strid med dette forbudet og er dermed avhengig av dispensasjon for å kunne gjennomføres.

Det er gitt statlige planretningslinjer for differensiert forvaltning av strandsonen langs sjøen. Hvaler kommune tilhører Oslofjordregionen hvor byggeforbudet skal praktiseres strengt. Retningslinjene gir i punkt 5.2 klare føringer for hva som skal legges til grunn. Blant annet fremgår følgende:

- Bygging og landskapsinngrep skal ikke tillates på areal som har betydning for andre formål, som blant annet friluftsliv, naturvern, naturmangfold og landskap.
- Nye bygninger skal trekkes så langt unna sjøen som mulig, og utvidelse av eksisterende bygninger skal skje i retning bort fra sjøen.
- Det skal legges vekt på løsninger som kan bedre situasjonen for landskap og allmenn tilgang til sjøen.
- Ytterligere privatisering og gjentetting av strandarealer skal unngås.

Videre oppstiller kommuneplanens arealdel § 2.3 punkt i - ix følgende retningslinjer for kommunens dispensasjonspraksis for tiltak og bebyggelse i 100-metersbeltet:

- All bebyggelse skal tilpasses naturlig terreng og utformes på en slik måte at den eksponeres minst mulig.*
- Bebyggelsen skal ikke flyttes til en mer eksponert beliggenhet og skal ikke trekkes nærmere sjøen. Kommunen kan angi hvilken retning en eventuell utvidelse skal skje.*
- Kommunen kan tillate opparbeidet uteplass, terrasse, veranda, utendørs gangareal og trapper med samlet areal inntil 40 m² tilknyttet boliger og fritidsboliger. Verandaer, terrasser og uteplasser skal tilpasses naturlig eksisterende terreng og ligge lavest mulig.*
- Andre mindre tiltak til nytte for allmennheten kan kommunen tillate at oppføres.*
- Bebyggelsen skal tilpasses naturlig terreng og utformes på en slik måte at den eksponeres minst mulig. Dette får betydning for takform, materialvalg, fargesetting, med videre. Det skal benyttes ikke-reflekterende materialer og avdempede, naturtilpassede farger, også på belistning, vinduer og andre bygningsdetaljer. Irreversible terrenginngrep som sprenging, splitting og skjæring av fjell tillates ikke. Stedegen og skjermende vegetasjon skal bevares i størst mulig grad.*

Retningslinjene er ikke juridisk bindende, men gir uttrykk for hvilke forhold som bør tillegges vekt i alle saker med bebyggelse og eller mindre tiltak, innenfor disse områdene.

Kommunens foreløpige vurdering:

Det søkes om dispensasjon for bygging og etablering av mindre tiltak i 100-metersbeltet langs sjøen: Ref. KPA § 2.3, inkl. retningslinjer i §2.3, (Plan- og bygningsloven) §1-8 andre ledd.

Prosjektet er utformet på en slik måte og i en slik skala, at det langt på vei følger de intensjonene ift. §2.3 iv. «*Andre mindre tiltak til nytte for allmennheten kan kommunen tillate at oppføres*»

I tillegg er tiltakene utformet med lite reflekterende materialer, de er tenkt *tilpasset naturlig eksisterende terreng og ligger lavest mulig* i terrenget.

Det største og synligste tiltaket er skjermveggen foran toalettene. Disse etableres bak bygningskroppen og tilbaketrukket på siden av bygningen og er lite synlig fra sjøen og egentlig andre retninger. De andre tiltakene er lave, integrert i terrenget og er tilrettelegging for allmennheten i et område som allerede benyttes av allmennheten. Dette i så stor grad at man ønsker noen faste elementer som ingen flytter med seg rundt i området og som etableres der det allerede er stor aktivitet. Dette tenker man vil kunne avhjelpe båling og press på andre deler av Storesand.

Alle tiltakene får en utforming og materialbruk som harmonerer med stedets naturpreg. Tiltakene medfører ingen terrenginngrep av betydning utover nødvendig tilpasning mellom servicebyggene, og etableres hovedsakelig på allerede opparbeidede eller tidligere brukte flater. Se vedlagte dispensasjonssøknad.

Fra dispensasjonssøknaden:

Området er et statlig sikret friluftsområde som brukes aktivt av allmennheten til bading, telting og rekreasjon.

Eksisterende benker og fasiliteter er gamle og delvis ødelagte. Oslofjorden Friluftsråd ønsker å oppgradere området for å:

- *Øke trivsel, sikkerhet og tilgjengelighet for allmennheten*
- *Sikre varig og ryddig tilrettelegging på steder som allerede brukes*
- *Forsterke kvaliteten på friluftsopplevelsen uten å endre områdets karakter*
- *Ivareta hensyn til natur og landskap gjennom skånsom plassering og lav visuell profil*

Tiltakene er utformet i samråd med nasjonalparkforvalter, og vil også forelegges Nasjonalparkstyret til formell behandling i tråd med verneforskriften.

Omsøkte tiltak er i tråd med arealformål, LNFR da det dreier seg om tilrettelegging for nettopp friluftsliv og er utformet på en måte som er forenelig med dette.

Tiltakene er også i tråd med godkjent forvaltningsplan. Tiltakene ligger langt fra nærmeste bygg og er ikke synlig eller hørbart for naboer. Dispensasjonen gjelder kun plassering innenfor egen tomt. Vi ber derfor om at kommunen vurderer fritak fra nabovarsling etter SAK10 § 5-2.

Begrunnelse for dispensasjon:

Da tiltakene ligger innenfor 100-metersbeltet langs sjøen, og i LNFR-område med hensynssoner, søkes det om dispensasjon fra byggeforbudet i pbl. § 1-8 og eventuelle bestemmelser i kommuneplanens arealdel som begrenser bygging i området.

Vurdering av vilkårene i pbl. § 19-2:

a) Hensynet bak bestemmelsen

Formålet med byggeforbudet i strandsonen og LNFR-formålet er å sikre natur- og landskapsverdier, samt allmennhetens tilgang til strandsonen.

Tiltakene vil ikke vesentlig tilsidesette disse hensynene fordi:

- Tiltakene etableres på eksisterende brukte flater uten nye terrenginngrep av betydning.
- De har lav visuell profil og er utført i naturmaterialer.
- Tiltakene bedrer ryddighet og reduserer slitasje på vegetasjon ved å konsentrere bruk.
- Områdets karakter som åpent, tilgjengelig friluftsområde opprettholdes.

b) Fordeler og ulemper

Fordelene vurderes som klart større enn ulempene:

- Økt trivsel og tilgjengelighet for allmennheten.
- Bedre forvaltning av et allerede mye brukt område.
- Ryddigere og mer tilpasset bruk, som reduserer forsøpling og slitasje.

Ulempene er små og knyttet til et begrenset visuelt innslag i landskapet, som i stor grad avbøtes gjennom tilpasset utforming og plassering.

Kommunens vurdering av hensynene bak forbudet:

Vi mener at fordelene ved å gi dispensasjon i dette tilfellet er klart større enn ulempene, og at hensynene bak byggeforbudet i PBL § 1.8 og KPA § 2.3 ikke blir vesentlig tilsidesatt. Tiltaket vil ikke føre til økt privatisering av strandsonen, og det vil ikke være til hinder for allmennhetens interesser.

De største fordelene med de planlagte tiltakene er dersom dette kan redusere forsøpling og slitasje andre steder på Storesand. Tiltakene forøvrig er godt tilpasset til terreng og landskap på en lavmælt og på en god måte, i tråd med øvrige bestemmelser for tiltak i kommuneplanens arealdel.

Ved opparbeiding av skjermvegger foran eksisterende toaletter, vil eksteriør fargebruk utføres som en forlengelse av eksisterende bygg og i tråd med eksisterende utvendige farger som er, grå/sort, slik det vises i tegningsmaterialet og søknaden. De tenkte benkene med en enkel «stokk» er forbilledlig og vil lett kunne gli inn i strandmiljøet hvor det innimellom faktisk flyter opp trestokker. Alle andre elementer er tenkt utført med samme detaljering som allerede er etablert ved service byggene. Dette ansees som en svært heldig, fin og respektfull måte å tilføye/tilføre nye elementer på.

På bakgrunn av overnevnte vil det omsøkte tiltaket etter kommunens vurdering ikke bidra til ytterligere privatisering eller gjentetting i strandsonen, sammenlignet med tidligere/dagens situasjon.

Kommunens vurdering er at omsøkte tiltak i liten grad får negative konsekvenser for natur, friluftsliv eller allmennhetens interesser i strandsonen.

Kommunens avsluttende merknader:

Saken oversendes nasjonalparkforvalter Monica Olsen, som vil overbringe saken til Nasjonalparkstyret til formell behandling i tråd med verneforskriften.

Relevante søknadsdokumenter er vedlagt dette brevet. Likelydende brev er sendt Statsforvalteren og Østfold fylkeskommune.

Vi ber om uttalelse innen 4 uker, eller så fort ferieavvikling i julen tillater det.

Med hilsen

Dette dokumentet er ekspedert uten underskrift

Thyra Knudsen
Seniorrådgiver areal- og byggesak
Sivilarkitekt MNAL

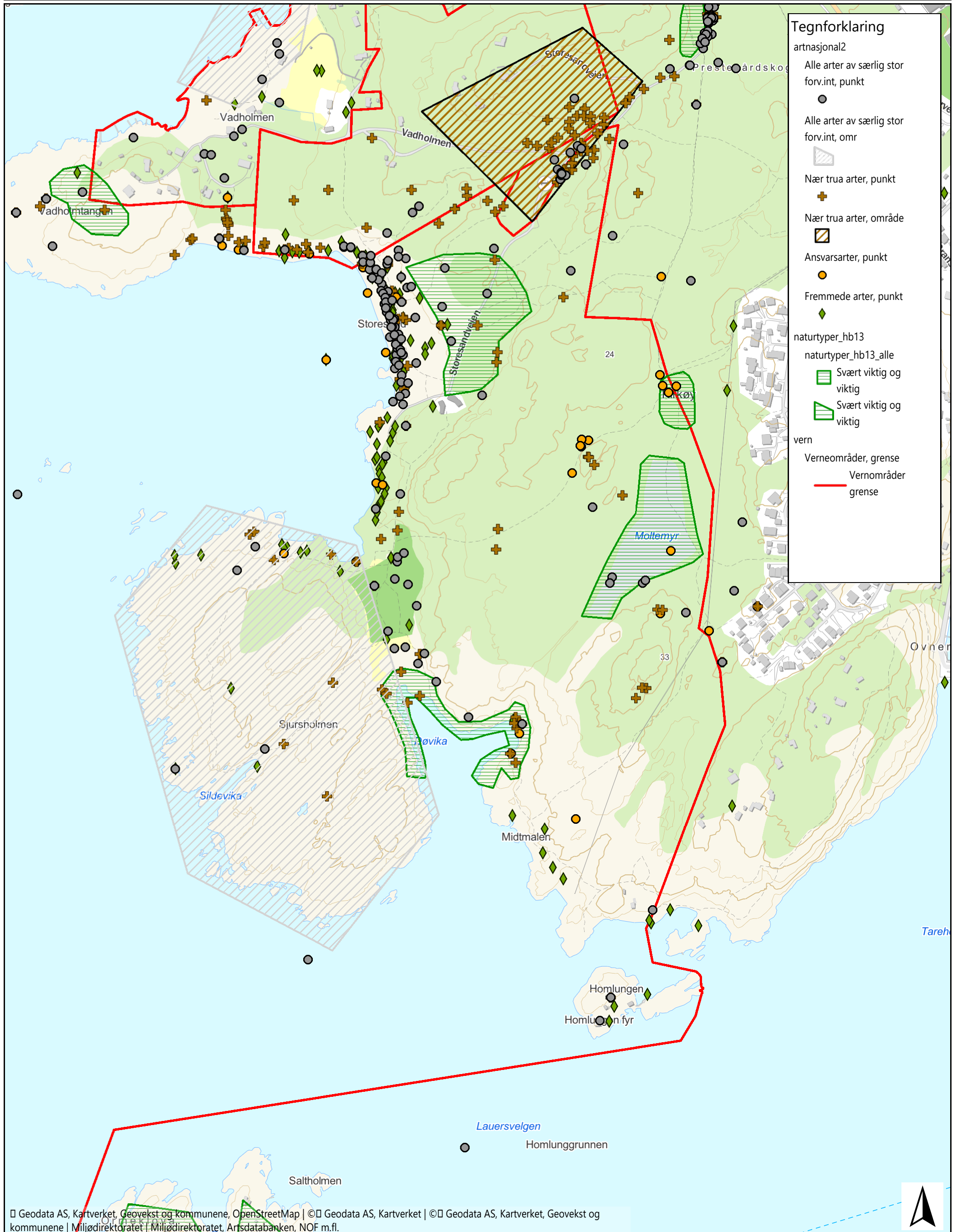
Hvaler kommune

Vedlegg

1 Søknad om dispensasjon for friluftslivstiltak på Storesand

Kopi til eksterne mottakere:
monika.olsen@statsforvalteren.no

Tegnforklaring

artnasjonal2

- Alle arter av særlig stor forv.int, punkt: ●
- Alle arter av særlig stor forv.int, omr: ▨
- Nær trua arter, punkt: +
- Nær trua arter, område: ▩
- Ansvarsarter, punkt: ●
- Fremmede arter, punkt: ◆

naturtyper_hb13

naturtyper_hb13_alle

- Svært viktig og viktig: ▨
- Svært viktig og viktig: ▩

vern

- Verneområder, grense: —
- Vernområder grense: —

© Geodata AS, Kartverket, Geovekst og kommunene, OpenStreetMap | © Geodata AS, Kartverket | © Geodata AS, Kartverket, Geovekst og kommunene | Miljødirektoratet, Miljødirektoratet, Artsdatabanken, NOF m.fl.

0 100 200 m

Kartgrunnlag: Kartverket, Geovekst og kommuner.

Kartproduksjon: Statsforvalteren

Kommentarer:

Stolpejakt 2026

